

Mestská časť má rozpočet, načrtla plány na najbližšie obdobie

Obedy budú drahšie aj zadarmo

Text: Lucia Marcinátová

Na prvom tohtoročnom zasadnutí miestni poslanci schválili rozpočet Dúbravky. Napriek šetreniu zahŕňa i rozvojové projekty, mestská časť bude pokračovať aj v opravách a investíciách do školských budov, ihrísk či verejného priestoru.

Posledný januárový deň miestni poslanci schválili rozpočet mestskej časti na rok 2023, s výhľadom na roky 2024 a 2025, ale aj zmenu poplatkov v materských a základných školách. Prijali nové všeobecne záväzné nariadenie o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti. Viac zaplatia rodičia od marca za školské kluby aj v jedálňach.

Zmena však nebude trvať dlho a podľa vedúcej oddelenia školstva miestneho úradu Marty Jurkovičovej mestská časť všeobecne záväzné nariadenie bude opäť upravovať. Dôvodom sú takzvané obedy zadarmo, ktoré schválila národná rada. Poberať ich môžu predškóľáci a deti v základnej škole od 1. mája tohto roku.

Poplatky nemenila len Dúbravka, ale aj iné bratislavské mestské časti. Za škôlku sa platí od 50 do 90 eur mesačne na jedno dieťa. „Dôvodom zvyšovania poplatkov je najmä zavedenie daňového bonusu, ktorý znižuje rozpočty mestských častí," vysvetlila hovorkyňa Regionálneho združenia mestských častí hlavného mesta Patrícia Somorovská.

V rozpočte Dúbravky možno nájsť aj viaceré rozvojové projekty z externých zdrojov, investície.

Viac na str. 4 a 5.

Knižná burza v dome kultúry aj odpustenie pokút

Mesiac s knihou, pre knihu o knihe

Tohtoročný mesiac knihy oslávi mestská časť Bratislava-Dúbravka opäť tvorivo. Miestna knižnica spolu s Dúbravskými novinami vyhlásili výtvarnú súťaž pre deti zo základných škôl pod názvom Vytvor komiks. Diela zbiera redakcia novín do konca marca, tie vybrané budú odbornou porotou ocenené a neskôr aj vystavené v Miestnej knižnici na Sekurisovej. V rámci mesiaca knihy pripravuje miestna knižnica spolu s Domom kultúry Dúbravka aj obľúbenú knižnú burzu. Podujatie pre všetkých knihomoľov je naplánované na 17. a 18. marec, v piatok od 10.00 do 17.00 a v sobotu od 10.00 do 14.00.

Počas celého marca miestna knižnica registruje nových čitateľov bez registračného poplatku a odpúšťa pokuty pre všetkých, ktorí vypožičané knižky nevrátili v lehote. „Akcia platí aj pre dlhodobo nevrátené knižky," priblížil vedúci oddelenia kultúry Ľubomír Navrátil. „V marci

miestna knižnica tiež organizuje návštevy knižnice pre základné a materské školy, ktoré sa prihlásili.“

Marec ako mesiac knihy vyhlásili v roku 1955 v bývalom Československu na počesť Mateja Hrebendu, národného buditeľa, spisovateľa a prvého distribútora slovenských kníh.

(lum)

Vynáška:

Mesiac knihy

- Noví čitatelia počas marca bez registračného poplatku.
- Odpustenie pokút aj za dlhodobo nevrátené knihy.
- Vytvor komiks – výtvarná aktivita.
- Návštevy knižnice objednaných materských a základných škôl.
- Knižná burza v Dome kultúry Dúbravka – 17. a 18. marec. a piatkový výtvarný workshop akvarelu pod vedením dEnin.

Pokračujeme v predstavovaní poslancov mestskej časti. Dnes volebný obvod číslo tri

Plány a vízie poslancov: Viac miest pre deti v školách, obnova knižnice, workout

Spoznaj svojho poslanca. Pokračujeme už tretím dielom tejto rubriky, ktorá má podľa počtu obvodov v mestskej časti štyri pokračovania. Dnes obvod číslo 3. Rozkladá sa na veľkých klasických sídliskových uliciach a aj v novej časti Dúbravky okolo obchodného centra Dubrawa. Po uplynulých komunálnych voľbách sú poslancami v 3. obvode: Ing. Marián Bohunský, Tomáš Husár, JUDr. Matej Marhavý, JUDr. Dušan Mikuláš, PaedDr., Mgr. Milan Trstenský, JUDr. Juraj Vondrášek, pričom poslanec Marián Bohunský sa stal vicestarostom. Starostu má zastupovať najmä v oblasti územného rozvoja, dopravy a športu.

III. Volebný obvod

Ulice: Saratovská, Trhová, Pri Hrubej lúke, Nejedlého, Agátová, Dúbravčická, Sekurisova, Drobného, Ušiakova, Dražická, Lysáková, Na vrátkach, Ulica kpt. J. Rašu

1. Prečo ste sa rozhodli kandidovať do miestneho zastupiteľstva?
2. Čo vidíte ako najväčší problém v Dúbravke, čo vás trápi, ťaží?
3. Akú ambíciu, plán, sen máte v druhom volebnom obvode?

Ing. Marián Bohunský

bohunskymarian@gmail.com

1. V miestnom zastupiteľstve som pracoval aj v predchádzajúcom volebnom období. Vo svojej civilnej profesii som sa viac ako 33 rokov snažil o vytváranie lepších podmienok pre Bratislavčanov v oblasti športu a rekreácie. Táto práca ma vždy naplňovala a chcel som svoje skúsenosti odovzdať aj mestskej časti. Všetkým voličom ďakujem za prejavenu dôveru, je to pre mňa záväzok naďalej pracovať v prospech Dúbravčanov. Pre toto volebné obdobie si ma pán starosta vybral do funkcie zástupcu starostu. Jeho dôveru si veľmi vážim a verím, že v spolupráci s poslanceckým zborom a zamestnancami úradu sa nám bude dariť robiť Dúbravku stále krajšou.

2. Nástupom do funkcie zástupcu starostu sa moje vnímanie problémov v Dúbravke značne rozšírilo, a to hlavne z hľadiska vonkajších vplyvov na financie, rozpočet, chod a riadenie obce. Sú to napríklad nie vždy šťastné rozhodnutia našich vládnych predstaviteľov voči samosprávam. Taktiež je nevyhnutná spolupráca s magistrátom, ako aj s Bratislavským samosprávnym krajom a vzájomné porozumenie si pri presadzovaní vlastných potrieb. Z oblastí, ktorým sa chcem venovať a určite trápia aj Dúbravčanov, v krátkosti spomeniem: investície do rozširovania kapacít základných a materských škôl, rekonštrukcie kuchýň, znižovanie energetickej náročnosti budov, ale aj skvalitňovanie verejných priestorov, napríklad pešia zóna, park pred miestnym úradom na Žatevnej. V oblasti dopravy je to dokončenie rozšírenia Harmincovej, opravy komunikácií, podpora projektu predĺženia Saratovskej, riešenie parkovacích miest v súlade s „chodníkovou novelou“. Veľkou výzvou bude obyvateľmi pripomienkované a akceptovateľné spustenie projektu regulovaného parkovania, ktorý riadi hlavné mesto. Pre oblasť športu je to revitalizácia športového areálu pri Základnej škole Beňovského, ako aj ostatnej športovej infraštruktúry v základných školách. Úlohou bude tiež príprava projektov budovania cyklotrás, zameraných hlavne na ich športovo rekreačné využitie a prepojenie s príľahlými mestskými časťami.

3. Okrem už všeobecne spomenutých tém verím, že sa nám vďaka schválenému rozpočtu podarí v treťom obvode zrealizovať rekonštrukciu detskej časti v Miestnej knižnici, zameranej aj na bezbariérovosť, rekonštrukciu malej telocvične na ZŠ Nejedlého a vybudovanie nového workoutového ihriska.

Tomáš Husár

tomhusr@gmail.com

1. Práca v miestnom zastupiteľstve ma baví a naplňa, obzvlášť ak za sebou človek vidí priamo na ulici konkrétne výsledky a počuje pozitívnu spätnú väzbu od svojich voličov. Za posledných 8 rokov sme spolu s mojimi kolegami a starostom pracovali na množstve dobrých projektov, no niektoré stále čakajú na svoje dokončenie, a práve preto som sa pokúsil kandidovať aj tretíkrát. Už od prvej úspešnej kandidatúry v roku 2014 sa venujem hlavne témam životného prostredia, detských ihrísk, a športovísk, čo sú oblasti, kde je „stále čo robiť“. Rád by som ešte raz poďakoval všetkým voličom, že mi aj do tretice dali dôveru a v práci pre Dúbravku budem môcť pokračovať aj naďalej.

2. Najväčší problém je jednoznačne doprava a parkovanie. Zároveň sú to však aj veľmi ťažké témy na vyriešenie a všetko trvá veľmi veľmi dlho. Bohužiaľ, sa nedá nájsť riešenie, ktoré by vyhovovalo všetkým. Týmto témam sa však poctivo venujeme a verím, že budeme postupne napredovať pre lepší život v Dúbravke. Osobne sa plánujem naďalej venovať aj „menším“ témam, akými sú cyklotrasy, poriadok v uliciach a rekonštrukcie i budovanie detských ihrísk aj športovísk.

3. V našom volebnom obvode plánujeme pokračovať v budovaní nových parkovacích miest a rekonštrukciách budov škôl, škôlok a zvýšení ich kapacity. Práve na ZŠ Nejedlého vidíme v budúcnosti možný „problém“ s kapacitou kvôli výstavbe nových bytoviek pod konečnou električiek. Mojm osobným snom, ktorý sa ale týka celej Dúbravky, je vybudovanie skateparku. Touto témou sa už nejaký čas zaoberám a verím, že sa v tomto volebnom období pohne dopredu aj s týmto projektom.

PaedDr., Mgr. Milan Trstenský

trstensky.m@gmail.com

1. Viacerí moji priatelia, Dúbravčania, ma oslovili, aby som sa vrátil do komunálnej politiky a pomohol svojimi manažérskymi skúsenosťami pri riadení samosprávy.

2. Najväčší problém Dúbravky je nedostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie vyššieho štandardu správy a tempa rozvoja mestskej časti. Príčinu nedostatočného financovania vidím jednak v pretrvávajúcej centralizácii štátnej správy a následného prerozdelenia finančných prostriedkov, v zle nastavenom financovaní hlavného mesta, ako aj v nespravodlivom prerozdelení finančných prostriedkov mesta medzi mestské časti, kde je Dúbravka diskriminovaná vzhľadom na nízky výber dane z nehnuteľností a demografické zloženie obyvateľstva.

3. Mojou ambíciou v najbližších štyroch rokoch je začať s realizáciou projektu rozšírenia Mestského lesoparku o oblasť na Devínskej kobyly, zvýšiť na tomto území ochranu prírody

a zároveň zlepšiť komfort návštevníkov vybudovaním oddychových miest a značenia cyklotrás, turistických trás a vytvorenie miest pre voľný pohyb psov.

JUDr. Dušan Mikuláš

dusan.mikulas@gajdosik.net

1. Do miestneho zastupiteľstva som sa rozhodol kandidovať po štvrtý raz, i keď rozhodovanie už bolo ťažšie, či pôjdem ďalej, keďže tú najťažšiu prácu, respektíve zmenu sme viac-menej za tie roky zdolali. Napriek tomu je ustavične čo zveľaďovať alebo riešiť v prospech mestskej časti a jej občanov. Stále sú to rôzne priority jednak na úrovni školstva, športu, dopravy a podobne.

2. Najväčší problém v Dúbravke nemožno zdefinovať jednoducho, každý vníma iný problém ako najväčší. Pre niekoho je to parkovanie, pre iného psičkári, doprava alebo iné. Samozrejme sa zameriavam čo najviac na náš tretí volebný obvod, kde bude nutné v blízkej budúcnosti riešiť potrebu zvýšenia kapacít základných škôl. Taktiež aj v nadväznosti na novelu zákona o cestnej premávke bude nutné riešiť vodorovné dopravné značenie v celej Dúbravke, bez ktorého nebude možné od 1. októbra tohto roku parkovať na chodníkoch. To bude tak či onak znamenať zníženie počtu parkovacích miest a tie budeme musieť zas niekde dohnať.

3. V našom volebnom obvode by som sa najradšej zameral práve na úpravu statickej dopravy, hlavne vo vzťahu k bezpečnosti, na čo bude nadväzovať aj zákonom vynútené značenie dopravných miest. Bol by som rád, aby došlo napríklad pred ZŠ Nejedlého k výmene súčasných spomaľovačov, ktoré je nutné každoročne meniť, hoci za nákladnejší betónový spomaľovač s prechodom pre chodcov, ale nebude ho už potrebné meniť až tak často. Ďalej by to malo byť dobudovanie parkovacích plôch na Drobného zmenou súčasného pozdĺžneho parkovania na šikmé. Budem podporovať športovú prípravu detí na školách a v škôlkach za zvýhodnené ceny, t.j. plavecký výcvik, korčuľovanie a podobne za spolufinancovania našej mestskej časti.

JUDr. Juraj Vondrášek

jurajvondrasek@gmail.com

1. Vždy ma zaujímalo dianie okolo mňa - v mieste, kde žijem, a ako je možné moje okolie zlepšovať, respektíve čím viem byť preň prospešný. Kandidovať som sa rozhodol najmä preto, že som mal pocit, že môžem urobiť pre svoje okolie viac. Pozícia poslanca je pozíciou ponúkajúcou možnosti a priestor pokúsiť sa zlepšiť svoje okolie a život v Dúbravke. Zároveň sa mi páči vývoj a smerovanie Dúbravky, chcem tak prispieť svojou aktivitou a činnosťou k jej ďalšiemu rozvoju.

2. Za jeden z najväčších problémov Dúbravky považujem dopravu a parkovanie. Chcel by som byť prospešný pri zavádzaní parkovacej politiky, hlavne pri jej správnom odkomunikovaní

obyvateľom Dúbravky. Taktiež by som chcel preskúmať možnosti vo vzťahu motivovania ľudí k presadnutiu z áut do MHD, k zlepšeniu možnosti využívať aj alternatívne dopravné prostriedky ako bicykle či kolobežky.

3. V rámci programu tretieho obvodu máme s kolegami pripravených viacero bodov, ktorých realizáciu sme komunikovali už v kampani. Bol by som rád, ak by sa v priebehu nasledujúcich štyroch rokov v treťom obvode revitalizoval verejný priestor na Ulici kpt. Rašu, ak by prebehla rekonštrukcia aspoň najvyťaženejších chodníkov, a ak by postupovala pasportizácia parkovacích miest. Medzi tajné a veľmi odvážne želanie patrí vyriešenie bývalej ubytovne Ministerstva vnútra SR.

JUDr. Matej Marhavý

marhavy@gmail.com

1. Dúbravka je dynamicky rozvíjajúca sa mestská časť, ktorá má vďaka svojej polohe veľký potenciál. Rýchla dostupnosť do centra, navyše v kombinácii s kvalitne vybudovanou sieťou škôl, blízkosťou prírody a možnosťami športového a spoločenského vyžitia, predstavuje atraktívne lákadlo pre rodiny s deťmi. Kvalitne vybudovaná obchodná, dopravná a sociálna infraštruktúra vytvára kvalitný životný priestor aj pre seniorov. Dúbravka tak poskytuje harmonický celok súžitia všetkých generácií. Vyššie uvedené faktory výrazne ovplyvnili naše rozhodovanie, keď sme si ako mladá rodina hľadali v rámci Bratislavy priestor na bývanie. Po presťahovaní do Dúbravky vo mne celkom prirodzene dozrievalo rozhodnutie, že na chode vecí v mestskej časti by som sa rád zúčastnil aj aktívne. Dúbravka má v tomto volebnom období skvelý tím poslancov s uceleným programom a plánmi. Všetci veríme tomu, že sa nám ho podarí aj naplniť.

2. Problém Dúbravky je obdobný ako problém hlavného mesta ako celku. Mestská časť je vklinená v priestore medzi diaľnicou a lesným pásmom. V urbanistickom priestore mestskej časti tak zostávajú pomerne obmedzené možnosti na manévrovanie a tieto sú následne ďalej komplikované zložitou majetkovo-právnymi vzťahov. Je preto potrebné sústrediť sa čo najviac na zlepšovanie existujúcej infraštruktúry a chátrajúcich budov. Mne osobne v Dúbravke najviac chýba kvalitná cyklospojnica medzi Devínskou Novou Vsou a Líščím údolím.

3. Odpoveď som už trochu naznačil v predchádzajúcich riadkoch. Ako kľúčové vnímam investovanie skúseností a času do rozvoja existujúcej infraštruktúry, verejného priestoru a chátrajúcich budov. V prípade, ak riešenie presahuje kompetencie miestneho či mestského zastupiteľstva, je potrebné hľadať riešenia s vyššími samosprávami a využiť strategickú polohu Dúbravky, ktorá môže byť na úžitok nielen Dúbravčanom, ale aj iným obyvateľom Bratislavy, prípade turistom.

Pripravila: Lucia Marcinátová

Mestská časť plánuje okrem šetrenia aj rozvoj a opravy

Dúbravka schválila rozpočet

Text: Lucia Marcinátová

Šetrenie, rušenie, no aj pokračovanie v opravách či projekty z externých zdrojov. Na prvom tohtoročnom zasadnutí poslanci schválili rozpočet na tento rok. Odborili tiež likvidáciu spoločnosti Dúbravskej televízie, ktorá svoje vysielanie ukončila od 1. januára tohto roku.

Mestská časť Bratislava-Dúbravka už nie je v rozpočtovom provizóriu, na prvom tohtoročnom zastupiteľstve miestni poslanci schválili rozpočet mestskej časti na rok 2023, s výhľadom na roky 2024 a 2025. Rozpočet je prebytkový, a to vrátane finančných operácií, v príjmovej časti vo výške 25 763 000 eur a vo výdavkovej časti 25 757 000 eur. Celkový prebytok je 6 000 eur.

Rozpočet a jeho tvorbu predstavil poslancom prednosta úradu Rastislav Bagar. Hovoril o dopadoch legislatívy na rozpočet samospráv. Ide napríklad o daňový bonus, takzvaný Matovičov balíček, nepriaznivú prognózu podielových daní, valorizáciu plátov zamestnancov úradu a učiteľov, navýšenie cien energií, no aj tovaru a služieb či infláciu.

Športoviská, zázemie, kamery

„Ďakujem všetkým zamestnancom úradu, poslancom a členom komisií, ktorí sa na tvorbe rozpočtu podieľali,“ dodal starosta Martin Zaťovič. „Jeho tvorba bola v súčasných podmienkach veľmi zložitá a mnohé obce ho mali problém zostaviť.“

Napriek tomu a pokrytiu bežných výdavkov počíta mestská časť podľa starostu aj s rozvojom i pokračovaním potrebných opráv a rekonštrukcií. Väčšina plánovaných projektov sa týka obnovy školských objektov či budov mestskej časti alebo verejných priestorov.

Ide napríklad o obnovu ihrísk a športovísk, konkrétne rekonštrukciu športového areálu pri Základnej škole Beňovského, doplnenie sedenia a osvetlenia pri Základnej škole Sokolíkova, zázemie v Parku Pekníkova či kamerový systém v objekte Základnej školy Pri kríži.

Rozvoj aj rušenie

Na viaceré projekty sa samospráva snaží zohnať externé zdroje. Prostredníctvom dotácie z ministerstva kultúry tak plánuje napríklad rekonštrukciu miestnej knižnice, červenej sály domu kultúry, ale aj zateplenie dvoch objektov materských škôl.

Využívanie externých zdrojov financovania ocenil poslanec Igor Mravec, predseda ekonomickej komisie. „Rozpočet je dobre navrhnutý, vítam pokračovanie vo využívaní externých zdrojov a tiež potrebné šetrenie, napríklad aj zrušením Dúbravskej televízie.

Od 1. marca mestská časť plánuje likvidovanie sro Dúbravskej televízie.

Poslanci sa zhodli na potrebe informovanosti a zachovania archívu Dúbravskej televízie.

Vynáška

Plány v rozpočte 2023 - výber

- Vybudovanie nového psieho výbehu a prípojky vody na psie výbehy Dražická.
- Rekonštrukcia Miestnej knižnice – debarierizácia a modernizácia detského oddelenia.
- Rekonštrukcia strechy DKD, sociálnych zariadení.
- Kamerový systém a rekonštrukcia kuchyne ZŠ Pri kríži.
- Rekonštrukcia malej telocvične ZŠ Nejedlého.
- Osvetlenie a sedenie v športovom areáli ZŠ Sokolíkova.
- Rekonštrukcia športového areálu pri ZŠ Beňovského.
- Zateplenie budovy miestneho úradu a materskej školy Damborského.

Pre sídliskových spevavcov

Nasiedmich miestach v Dúbravke rozmiestnila mestská časť krmidlá pre vtáčikov, ktoré sú počas leta napájadlami. Pôvodne boli misky v 15 lokalitách, z viacerých však zmizli.

Oddelenie životného prostredia skontrolovalo počas februára všetky krmidlá pre vtáčikov, ktoré mestská časť osadila v roku 2020 a v lete slúžia aj ako napájadlá. Niektoré, žiaľ, zmizli. Stále sú však k dispozícii ešte v siedmich lokalitách Dúbravky.

„Práve dokrmovanie v druhej polovici zimy je veľmi dôležité, vtáčikom dochádzajú sily a aj prípadné zásoby, môžeme tak pomôcť a prispieť k ich prežitiu,“ hovorí Mária Smiešková, vedúca oddelenia životného prostredia. „Privítame aktivitu obyvateľov, ktorí sa budú o krmidlo vo svojom okolí, a tým aj vtáčkov, starať.“

Ide o misky na reťaziach s vtáčou plastikou a počas zimy sa plnia zrnkami, lúpanou slnečnicou a v teplých mesiacoch vodou. Miesta vyberali zamestnanci Oddelenia životného prostredia tak, aby vtáčiky neboli pri zobaní či pití rušené - napríklad mačkami, čo sa môže stať v prípade napájadla položeného na zemi.

Kŕmenie vtáčikov je možné spojiť aj s tvorbou zápiskov, denníkom či fotografovaním. Inšpiráciou môže byť napríklad kŕmidlový sad, ktorý vznikol v januári tohto roka a starajú sa o neho obyvatelia na bratislavských Kramároch.

(lum)

Nové značky na tabuliach

- Priestranstvo Hanulova
- Park pri Horanskej studni
- Ihrisko Landauova
- Ihrisko Nejedlého (pri lekárni)
- Ihrisko Žihadielko
- Areál miestneho úradu Žatevná 2
- Areál miestneho úrad Pri kríži 14

KOMPOSTOVATEĽNÉ VRECKÁ BUDÚ EŠTE?

Minuli sa vám kompostovateľné vrecká na zber kuchynského bioodpadu? Budú sa distribuovať ďalšie? Viacerí z vás sa na nás obrátili s podobnými otázkami. Odpovede sme hľadali u spoločnosti OLO. „Po skoršom vyčerpaní 150 kusov kompostovateľných vreciek si ďalšie certifikované kompostovateľné vrecká s logom “OK compost” môžu obyvatelia zakúpiť v obchodoch,“ hovorí za OLO Zuzana Balková. „Pre rok 2023 je naplánovaná distribúcia ďalších. O presnom harmonograme distribúcie budeme informovať.“

OBLÚBENÁ TLAČ SPÄŤ V KNIŽNICI

Po dvojročnej prestávke spôsobenej pandemiou sa do Miestnej knižnice Dúbravka vrátila možnosť prečítať si tu okrem kníh i rôzne periodiká. Denník N, SME, Hospodárske noviny z dennej tlače a časopisy: Slovenka, Zdravie, Reflex. Zastavíte sa?

KEDY HROZÍ VIAC POŽIAROV?

Jarné teplé suché obdobie je z hľadiska ochrany pred požiarom rizikové a kritické. V mikroklimatických podmienkach možno za toto obdobie považovať mesiace marec až august. Čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru vyhlasuje okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, resp. Hasičský a záchranný útvar hlavného mesta. Dôvodom na vyhlásenie je najmä suché a teplé počasie trvajúce najmenej päť dní po sebe alebo zvýšený výskyt požiarov lesa v priebehu troch po sebe nasledujúcich dní.

KONTROLY PRVKOV NA DETSKÝCH IHRISKÁCH

V mestskej časti pokračujú kontroly na ihriskách. Naplánované sú po nich opravy – Park Pekníkova (kolotoč), ihrisko Pri kríži 18 (sanitka), fit zóna Hanulova (cyklotrenažér), fit zóna Karola Adlera (sedadlá), fit zóna Duna (infotabuľa), MŠ Cabanova (šmykľavka).

Od marca mestská časť mení poplatky v školách

Viac za škôlku aj družinu

Text: Lucia Marcinátová

Od marca rodičia zaplatia viac v materských školách, za školské kluby a aj v jedálňach. Mesačný poplatok na prevádzku na jedno dieťa v materských školách je 60 eur a v školskom klube základnej školy 35 eur.

Na januárovom rokovaní schválili miestni poslanci aj všeobecne záväzné nariadenie o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti.

Ide o zmenu poplatkov v materských, základných školách a školských jedálňach. Platiť budú od marca.

„V súčasnej dobe všetky samosprávy čelia dopadom pretrvávajúcej inflácie a vládnych opatrení,“ vysvetľuje starosta Martin Zaťovič. „Inflácia zvyšuje náklady a vládne opatrenia okrem nárastu nákladov aj znižujú príjmy. Najväčšie príjmy do rozpočtu mestskej časti sú totiž podielové dane a práve daňovým bonusom sa tento príjem znižuje. Ako učiteľovi a zároveň rodičovi mi je veľmi ľúto, že sme museli zvýšiť príspevky na prevádzku materských škôl, respektíve školských klubov detí na základných školách. Aj napriek radikálnym úsporám v rozpočte, nie je možné zabezpečiť tieto prevádzky s rovnakými poplatkami ako v ostatných rokoch.“

Pri úprave poplatkov musela mestská časť zobrať podľa starostu do úvahy zvyšovanie cien energií, zvyšovanie plátov pedagogických a nepedagogických zamestnancov v dvoch etapách a neustále zvyšovanie cien všetkých služieb a materiálov.

Školy, réžia, strava

Po novom rodičia zaplatia 60 eur za jeden mesiac za jedno dieťa v materskej škole a 35 eur za mesiac na dieťa v školskom klube detí, takzvanej družine základnej školy. Okrem toho narástli aj takzvané režijné poplatky v zariadeniach školského stravovania, z 10 na 12 eur na mesiac na jedno dieťa, a príspevok na stavu dieťaťa.

Dôvodom je podľa vedenia mestskej časti zvyšovanie cien energií, miezd personálu a ostatných prevádzkových výdavkov.

„Hlavným dôvodom zvýšenia príspevku na stravu dieťaťa je zvyšovanie cien potravín. Už v roku 2022 bola situácia zložitá a kuchárky v školských jedálňach sa snažili zo všetkých síl, aby vaše deti dostali, čo najchutnejšie jedlo podľa noriem, ktorými sa musia riadiť,“ priblížil starosta Martin Zaťovič. „V roku 2023 to však už nebude možné, a preto musíme aj túto položku, ktorá pokrýva nákup surovín na stravu, navýšiť.“ V materskej škole stúpne od 1. marca finančný príspevok rodiča na jedno dieťa na jeden deň na 2,30 eura, na desiatu, obed aj olovrant. Na základných školách je príspevok rodiča na jedno dieťa na jeden obed 1,90 eura na prvom stupni a 2,10 eura na druhom stupni.

Zmeny v celom meste

Mestská časť je zriaďovateľom 12 materských škôl, 4 základných škôl, ktorých súčasťou sú 4 školské kluby detí a 3 zariadenia školského stravovania. Zariadenie školského stravovania v Základnej škole Sokolíkova je v ekonomickom prenájme.

V roku 2022 prevádzkové výdavky na jednu materskú školu prekročili 300-tisíc eur. Príspevky od rodičov v jednej materskej škole predstavovali približne 30-tisíc eur a príspevok štátu na predškolača 15-tisíc eur. Spolu to bolo približne 45-tisíc eur, čo je približne 15 percent celkových prevádzkových výdavkov. Pri školských kluboch detí reagovala mestská časť novým, všeobecne záväzným nariadením na zmenu legislatívy, ktorá určuje maximálny počet detí v klube. To spôsobuje vytvorenie nových oddelení a s tým súvisí aj nárast počtu zamestnancov a tried.

Knižnica je bez bariér

Mestská časť dokončila projekt Do knižnice bez bariér. Vznikol vďaka dotácii z Ministerstva kultúry SR. Modernizácia knižnice bude už tento rok pokračovať komplexnou prestavbou oddelenia pre deti a mládež.

Koncom roka to bol bezbariérový vstup do knižnice, teraz nainštalovanie schodiskovej plošiny na prvé poschodie. Mestská časť dokončila v miestnej knižnici na Sekurisovej projekt Do knižnice bez bariér, ktorý podporila dotácia z Ministerstva kultúry Slovenskej republiky sumou 25 167 eur. Aj horné poschodie s oddeleniami pre dospelých a odbornej literatúry je tak už prístupné pre imobilných milovníkov kníh.

Cieľom projektu Do knižnice bez bariér bolo odbúravanie fyzických bariér a podpora prístupnosti kultúry pre obyvateľov so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva tak, aby sa mohli stať čitateľmi miestnej knižnice a zúčastňovať sa tiež kultúrnych a spoločenských podujatí v knižnici.

Modernizácia miestnej knižnice týmto nekončí. Mestská časť plánuje tento rok aj prestavbu dolného oddelenia pre deti a mládež. O jej spustení a prípadných obmedzeniach pre čitateľov bude informovať.

V Dúbravke kedysi pôsobilo až päť verejných knižníc. Zmena prišla po nežnej revolúcii, vznikla centrálna dúbravská knižnica na Sekurisovej, je najväčšou v štvrtom bratislavskom obvode.

(lum)

Príspevky na Ukrajincoch do mája

Príspevky na ubytovanie Ukrajincoch bude štát vyplácať do mája. Následne sa podľa Ministerstva vnútra SR bude prípadné predĺženie vyplácania príspevku prehodnocovať. Výšku príspevku za jednu noc štát ponechal vo výške 10 eur a za osobu mladšiu ako 15 rokov vo výške päť eur. Zároveň platí, že maximálna možná vyplácaná suma za ubytovanie odídencov so statusom dočasného útočiska v jednej nehnuteľnosti je 1 800 eur, a to na základe zmluvy o poskytnutí ubytovania medzi majiteľom nehnuteľnosti a odídencom.

Spevavé stretnutia rôznych generácií

Seniori zo speváckeho súboru Dúbravský matičiar potešili obyvateľov z domova Jeseň života na Hanulovej. Pripravili si fašiangové pásmo a spoločne zaspievali. Okrem toho boli súčasťou stretnutia a spievania generácií v Centre rodiny, kde mali deti na Valentína karneval.

Ocenení v národnom športovom centre

Ministerstvo školstva ocenilo najlepších športovcov Národného športového centra v roku 2022. Nechýbali medzi nimi ani Dúbravčan Karel Šula ml., guliár klubu Hraj na tie nohy a jeho tréner a otec Karel Šula. Medzi ocenenými boli aj lukostrelci, ktorí trénujú v Dúbravke v klube s názvom Lukostrelecký klub Bratislava - Daniel Medveczky za 3.miesto na Majstrovstvách Európy mládeže a olympionička Denisa Baránková za dosiahnuté úspechy v roku 2022. Poctu získal aj Vladimír Hurban jun. ako ich tréner.

Tabuľové sklo a zrkadlá nie!

Pozor, tabuľové sklo, zrkadlá ku kontajnerom nepatria. Ohroziť môžu deti, okoloidúcich, zvieratá. Pre takýto odpad využite veľkokapacitný kontajner alebo vo väčšom množstve ho môže Bratislavčan bezplatne odovzdať v zbernom dvore OLO na Starej Ivanskej ceste 2.

LINKA 27 SKONČILA, AUTOBUSY A TROLEJBUSY MAJÚ ZASTÁVKY NA ZNAMENIE

Autobus sa zachrániť nepodarilo

Text: Lucia Marcinátová

Pondelok 13. februára priniesol bratislavský dopravný podnik viacero noviniek pre cestujúcich. Zrušil niektoré linky MHD a všetky trolejbusové a autobusové zastávky zmenil na znamenie.

V marci minulého roku sme ohlasovali priame spojenie na Kramáre a k onkologickému ústavu pre Dúbravčanov, teraz ohlasujeme koniec autobusu číslo 27.

Linku zrušil dopravný podnik od 13. februára. Spájala dolné obchodné centrum, hornú časť Dúbravky – ulice Cabanova, Tranovského, Kostol Ducha Svätého a vozila aj žiakov k Spojenej škole Dolinského. Rozhodnutie zrušenia hlavné mesto zdôvodnilo dlhodobou nízkym počtom cestujúcich v autobuse 27 a potrebným šetrením.

Linka 27 dojazdila

Po oznámení tohto zámeru v prvej polovici januára tohto roku sa téme zrušenia linky venovala miestna Komisia územného rozvoja, výstavy, dopravy a podnikateľských aktivít. Hlavné mesto požiadala linku zachovať a navrhla aj možnosti úspory - skrátenie trasy, zníženie frekvencie jász, zmenšenie premávajúceho vozidla na linke. Odpoveďou bola tlačová správa dopravného podniku s termínom zrušenia autobusu od 13. februára.

Na náhradné spojenie pre Dúbravčanov a často zdravotne znevýhodnených žiakov z Dolinského sme sa pýtali hlavného mesta.

„Uvedomujeme si dôležitosť integrácie ľudí so zdravotným postihnutím, financovanie niektorých spojov je však ekonomicky neúnosné. Zo štatistických dát možno uviesť, že práve úsek pri Špeciálnej základnej škole -zastávka Vendelínska patrí medzi najmenej vyťažené,“ tvrdí Dagmar Schmucková, hovorkyňa hlavného mesta. „Pri spracúvaní návrhov je posudzovaná aj pešia dostupnosť od najbližšej prevádzkovej zástavky. Z doterajšej zástavky linky 27, Vendelínska, je v pešej dostupnosti zastávka Alexyho, a to pre denné linky 4, 20, 23, 83, 84. Prístup k nákupnému centru v lokalite Dúbravčice bude možný zo zástavky Pri križi.“

Zastávky na znamenie

Ďalšia novinka dopravného podniku od 13. februára sa dotkla všetkých zastávok autobusových a trojlebusových liniek. Ide o ich zmenu na znamenie.

„Táto zmena pomôže oproti súčasnosti znížiť sumu na prevádzku takmer o pol milióna eur prostredníctvom úspor na pohonných hmotách pri brzdení a rozbiehaní. Cestujúcim sa zase skrátí jazdná doba v priemere o približne 10 percent v časoch mimo dopravnej špičky,“ vysvetľoval zmenu hovorca dopravného podniku Martin Chlebovec. „Prinesie tiež zlepšenie tepelného komfortu a menej emisií v mestskom prostredí.“

Táto zmena sa dotkne len približne tretiny všetkých zastávok v meste, keďže na zvyšku zastávok už pravidlo včasného znamenia platí. Bratislava sa tak zaradí medzi iné zahraničné, ale aj slovenské mestá – napríklad Nitra, kde podobné opatrenie šetrí financie dopravcov už dnes.

Pre cestujúcich stojacich viditeľne na zastávke sa nič nemení. Vozidlo v takomto prípade zastaví na zastávke automaticky, rovnako aj v prípade, ak sa v jej priestore už nachádza spoj inej linky.

Zmena prichádza pred vystupovaním, vtedy je potrebné vždy včas stlačiť tlačidlo na dopytové otvorenie dverí alebo tlačidlo „stop“.

Vynáška

Zmeny v MHD

- Trolejbusové a autobusové zastávky na znamenie - ak stojíte na zástavke, netreba mávať, treba však stáť viditeľne. Keď však chcete z autobusu či trolejbusu vystúpiť, je potrebné stlačiť vo vozidle tlačidlo STOP alebo dopytové otváranie dverí.

Linky, ktoré pre nízku vyťaženosť zanikli:

- Linka X70 - oblasť Nového Ružinova bude po vybudovaní riadnej zastávky MHD obslúžená linkou 70. Dovtedy je možné využiť linky MHD zo zastávok Pálenisko a Piesčiny.

- Linka 27 - náhradou je použitie linky 83, ktorá zastavuje v blízkosti zastávok linky 27. Prístup k nákupnému centru v lokalite Dúbravčice bude možný zo zastávky Pri kríži.

- Linka 58 - cestujúci z Mierovej kolónie môžu využívať električky zo zastávky Magnetová. Cestujúci z Technickej ulice majú v blízkosti linky MHD, premávajúce po Galvaniho a Rádiovej ulici.

Detský kolektív a chladné počasie prajú nepríjemným parazitom vo vlasoch

Rady: Ako zbaviť dieťa vší

Text: Danka Šoporová

Jevaše dieťa nepokojné, nepozorné, v noci zle spí a počas dňa sa neustále škriabe vo vlasoch? Na vine môžu byť aj vši. Odstraňovanie vší z vlasov (nielen) u dieťaťa si vyžaduje množstvo trpezlivosti. Akákoľvek hanba však musí ísť bokom. Je nutné rýchlo zakročiť a začať s ošetrovaním, aby sa tieto malé a nepríjemné parazity nešírili ďalej.

Vši. Drobný hmyz, ktorý kladie vajíčka nazývané hnidy. Najradšej sa usalašia vo vlasovej časti hlavy, kde spôsobujú nepríjemné svrbenie. Možno vás zaujíma, akým spôsobom odlíšite biele hnidy od lupín, keďže na prvý pohľad vyzerajú totožne. Hnidy nájdete pri koreňoch vlasov a odstránite ich pomerne ťažko, pretože dokonale priľnú k pokožke hlavy. U detí, a to predovšetkým v detských kolektívoch, sa vši rýchlo šíria. Stačí, aby ich malo jedno dieťa, no pokiaľ neostane v domácom prostredí až do doby ich úplného odstránenia, spoľahlivo nimi nakazí ďalších kamarátov.

Je nutné vykonať preventívne opatrenia i v domácnosti: zistiť, či vši stihli zaúradovať u ďalších členov rodiny. Voš, ako sme už spomínali, spôsobuje nepríjemné svrbenie, ktoré sa môže na pokožke prejaviť červenými podráždenými miestami. Tie sú voľným okom viditeľné, čo celý proces uľahčí.

Doposiaľ neexistuje žiadna stopercentná metóda, ako nákaze zabrániť - iba ak ostrihať dieťaťu vlasy dohola, no to v prípade väčšiny z nás, asi nepripadá do úvahy. Avšak, na výber máte z nasledujúcich alternatív: vlasy dôkladne kontrolujte, a to najmä v čase, keď sa v blízkosti nachádza niekto so všami. Čiastočne dokáže pomôcť repelentný šampón. No ten je nevyhnutné používať pravidelne a nechať ho na hlave pôsobiť dlhší čas. Keď prípravok nezaberie, je pravdepodobné, že ste použili preparát, na ktorý má hmyz vybudovanú odolnosť. Vyskúšajte preto iný, napríklad sprej proti všiam a hnidám.

Ďalšou možnosťou neúspechu je ignorovanie správneho postupu odvšivenia. Je dôležité vykonať akciu opakovane. Nezabúdajte, že samotný odvšivovací preparát príliš nepomôže, ak neodstránite hnidu mechanicky z vlasov hrebeňom.

Poradiť vám môže detský lekár, lekárnik i zamestnanci zdravotných ústavov. Akonáhle je zavšivený pacient prijatý do nemocnice, za poplatok ho odšívia aj tam.

Vynáška

Ak má dieťa vši?

- V lekárni kúpte špeciálny šampón proti všiam a hnidám. Obyčajný šampón na vši a hnidu neúčinkuje.

- Po umytí vlasov špeciálnym šampónom dieťaťu hlavu opláchnite, vlasy prečešte hrebeňom s hustými zúbkami. Iba tak z hlavy odstránite všetky mŕtve vši i hnidu.

- Postup opakujte po niekoľkých dňoch, aby ste hlavu dieťaťa zbavili všetkých vší a hníd.

- Každý vlasový predmet, ktorý používate na česanie dieťaťa, ošetríte príslušným prípravkom.

- To sa týka aj pokrývok hlavy, čiapok, šiltoviek, posteľnej bielizne. Zabaľte ich na niekoľko dní do vrečka bez prístupu vzduchu. Inak hrozí, že povedzme z posteľnej bielizne stratená voš prelezie na nového hostiteľa, respektíve rovnakého, ktorého ste pred chvíľou odšívili.

Vši dokážu prežiť na nábytku i bielizni až dvadsaťštyri hodín. Textilie ako obrusy či posteľnú bielizeň perte na najvyšších teplotách.

- Dieťa navráťte do kolektívu až potom, čo je zbavené všetkých vší a hníd.

Rady záhradkárom

Vysádzame, dokončujeme rezy

Dni sa predlžujú, začína sa astronomická jar. Stromy sú pripravené na pučanie, objavujú sa bledule a snežienky. V marci je ešte čas dohnať všetky zameškané práce. „Vyžijeme jarné slniečko na zohriatie si tela aj duše pri práci v našej záhradke,“ hovorí miestny poslanec Milan Trstenský, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

Kvety: Odhrnieme kríčkové ruže a zostriháme ich, slabšie rastúce hlbšie, silnejšie necháme dlhšie. Vyčistíme cibuľoviny, v suchom predjarí aplikujeme prvú zálievku.

Drobné ovocie: Vysádzame sadenice jahôd, egreše a ríbezle. Staršie jahody okopeme, odstránime z nich staré a choré listy. Kompostom prihnojíme černice a maliny. Dokončíme strihanie viniča.

Ovocné stromy: Za suchého počasia pri plusových teplotách dokončíme rez ovocných stromov. Ošetríme mrazové trhliny, pri pretrvávajúcich nočných mrazoch a slnečných dňoch bielime kmene stromov, aby sme zabránili ich prehrievaniu a následne popraskaniu kôry. Pred bielením očistíme kmene od machu, zoškrabeme starú popukanú kôru s prezimujúcimi škodcami a spálime ju.

Zelenina: Na záhony vysievame cibuľu, karotku, petržlen, pórik, redkvičky, špenát a hrášok. V parenisku vysejeme šalát, ktorý neskôr vysadíme na záhony. Môžeme vysiať tiež skorú kapustu a kaleráb.

Prečistíme a prestriháme popínavé rastliny. Železnými hrabľami prevetráme trávniky, dôkladne zalejeme ihličnany. Striháme živé ploty.

Stolnotenisový turnaj seniorov

- 14. marec 2023 (utorok) Modrá sála Domu kultúry Dúbravka
- Začiatok: 10.00 hod
- Prezencia prihlásených: 9.15 – 9.45
- Turnaja sa môžu zúčastniť iba muži a ženy s bydliskom v Dúbravke, ktorí v tomto roku mali, resp. budú mať najmenej 62 rokov
- Prihlásiť sa treba na adrese: interjozef1@gmail.com najneskôr do 7. marca
- Povolené je hrať iba obuvou s bielou podrážkou!

Centrum rodiny začleňuje v rámci Erasmu znevýhodnených

Dobrovoľníctvo nepozná hendikep

Text: Centrum rodiny

Každý z nás hľadá miesto, kde by sa mohol v živote uplatniť, ľudia so zdravotným znevýhodnením nevnímajú. Pre nich je však zapojenie sa do bežného života, a následne aj do pracovného, oveľa ťažšie. Zdravá komunita často nevie, ako k týmto ľuďom pristupovať, v spoločnosti pretrvávajú predsudky a bariéry, ktoré tento proces robia oveľa zložitejším. Centrum rodiny na Bazovského ulici sa preto rozhodlo, že mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením "infiltruje" do pracovného života. Výbornou príležitosťou sa stal program Erasmus+ cez Európsky zbor solidarity.

Program Erasmus+ je určený nielen pre zahraničných dobrovoľníkov, ale môžu sa doň zapojiť aj mladí ľudia so zdravotným znevýhodnením vo veku od 18 do 30 rokov, pochádzajúci zo

Slovenska. Dĺžka trvania je jeden rok, počas ktorého účastník vykonáva dobrovoľnícku činnosť, môže si vyskúšať rôzne aktivity, administratívne práce a iné činnosti, spoznať tým i vlastné limity a možnosti s ohľadom na svoje znevýhodnenie.

V projekte No Limits, do ktorého sa Centrum rodiny zapája, boli účastníkmi Janka s detskou mozgovou obrnou a Zuzka s poruchou autistického spektra. Obidve ostali v našom komunitnom centre aj po skončení projektu.

Momentálne má Centrum rodiny rozbehnutý druhý diel projektu a medzi dobrovoľníkmi z Erasmus+ sa ocitla aj Vanesa a Barbara.

Nevidiaca Vanesa

Vanesa má 24 rokov a pochádza z Bratislavy. Prakticky od narodenia trpí zrakovým znevýhodnením. Avšak, napriek svojmu znevýhodneniu sa snaží viesť život bežného mladého človeka.

Po skončení základnej školy nastúpila na Gymnázium Ladislava Sáru a po maturite pokračovala v štúdiu na Pedagogickej fakulte UK. Po ukončení vysokoškolského štúdia si začala hľadať prácu, avšak "vďaka" svojmu hendikepu to nebolo ľahké. Akonáhle dostala ponuku na dobrovoľnícku stáž v Centre rodiny, neváhala a hneď ju prijala.

Zo začiatku to bolo pre ňu stresujúce, keďže nevedela, čo sa bude od nej očakávať. Zamestnanci centra takisto stáli pred novou výzvou, keďže predtým sa vo svojej práci nestretli s človekom, ktorý nevidí. Spoločnými silami sa však zbúrali bariéry a Vanesa sa začala postupne zoznamovať s priestormi, orientovať sa v nich, napríklad aj podľa kobercov na podlahe, či zapájať sa do aktivít komunitného centra, spoznávať ľudí, ktorí sa tu pohybovali ako dobrovoľníci.

A aké sú jej prvé dojmy? „Množstvo ľudí má voči zdravotne znevýhodneným ľuďom predsudky alebo nevie, ako sa k nim správať. Preto veľmi vítam možnosť zaradiť sa do zdravej komunity, v rámci ktorej sa môžeme lepšie spoznávať a vzájomne sa dopĺňať. Už teraz - po dvoch mesiacoch v komunitnom centre, vidím rozdiel v správaní ľudí, s ktorými sa pravidelne stretávam. Spoločne sa nám darí rúcať bariéry a dúfam, že sa mi v Centre rodiny bude dariť, že spoznám množstvo zaujímavých ľudí, naberiem nové zručnosti a skúsenosti do života. A pomôžem vidiacim vidieť svet očami nevidiacej,“ zverila sa Vanesa.

Barbara sa učí samostatnosti

Druhou dobrovoľníčkou je Barbarka, ktorá pochádza z malej dedinky pri Malackách a od narodenia trpí autizmom. Má 27 rokov a po skončení odborného učilišťa nedostala pre svoj hendikep vhodnú pracovnú príležitosť, a to aj napriek jej odhodlaniu.

„Íst pracovať ako dobrovoľníčka som sa rozhodla, pretože som chcela byť medzi ľuďmi a naučiť sa samostatnosti, “ hovorí Barbara. „V prvé dni som bola veľmi plachá, pretože som nevedela, čo ma čaká. V Centre rodiny sa zapájam do všetkých aktivít, robím ručné práce, pomáham pri triedení ovocia a zeleniny aj pri pečení koláčov, takisto triedim šatstvo, čo ma veľmi baví.”

Dodáva, že od dobrovoľníckej stáže očakáva spoznanie nových ľudí a získanie zručností.

„Myslím si, že ľudia s autizmom by sa jednoznačne mali zaradiť do pracovného života, pretože by sme mohli bežnú populáciu niečím obohatiť. Prostredníctvom tohto programu by si spoločnosť mala uvedomiť, že aj ľudia s akýmkoľvek zdravotným znevýhodnením môžu byť dôležití a užitoční, a preto ich netreba odmietať, ale naopak brať za rovnocenných partnerov.“

Fašiangový ples v dome kultúry

Dúbravčania opäť plesali

Dva roky fašiangového plesového pôstu ubehli ako voda a po vynútenej prestávke v rokoch 2021 a 2022 sa opäť uskutočnil Dúbravský fašiangový ples. Modrá sála domu kultúry sa 4. februára večer zaplnila hosťami, ktorí si po dlhšej dobe chceli opäť zaplesať a najmä zatancovať si a do sýtosti sa zabaviť. To im umožnil bohatý kultúrny program. Hostiteľmi boli starosta Martin Zaťovič spolu s manželkou a mestskou poslankyňou Zdenkou Zaťovičovou. Najskôr vystúpil Detský folklórny súbor Klnka, po ňom sa predstavil Tanečný klub Danube a svetelnovizuálne vystúpenie predviedla skupina Artshow. Na dobrú náladu i do tanca hrala skupina Starmánia originál a celým fašiangovým plesom sprevádzala spievajúca moderátorka Lenka Debnárová. Už samozrejmosťou bola tradičná tombola. O zábavu do tanca sa okrem Starmánie originál postaral aj DJ Luky.

(rI)

Zvierací cintorín v Dúbravke je miestom odpočinku aj prechádzok

Borievka má za sebou prvý rok

Text: Danka Šoporová

Cintorín Borievka oslavuje prvé výročie! Hoci ponúka dôstojné miesto posledného odpočinku pre domácich miláčikov, o areáli v Dúbravke mnohí ľudia netušia. Na jeho otvorenie niekoľko rokov pracovali moderátorka Eňa Vacvalová a Stanislav Vlkoč. Práve s ním sme sa porozprávali (nielen) o tom, ako by zhodnotil prvý rok fungovania cintorínu Borievka.

Čím bola pre vás Dúbravka pri zakladaní zvieracieho cintorínu Borievka špeciálna? Zvažovali ste aj iné lokality?

Tým, že sme chceli, aby bol cintorín Borievka situovaný čiastočne v prírodnom prostredí a zároveň aj blízko mesta, bola jednou z možností Dúbravka. Zvažovali sme takisto iné lokality, ale terajšie miesto v Dúbravke spĺňa všetky predpoklady, aby to bolo pekné a dôstojné miesto v prírode.

Aký je dopyt po vašich službách? Je dôstojná rozlúčka s domácim miláčikom žiadaná napriek ekonomickej situácii v mnohých slovenských rodinách?

Naše ceny, ako aj možnosť platenia prenájmu hrobového či urnového miesta, sme nastavili tak, aby nezaťažovali rodinný rozpočet. Je možnosť platiť prenájom i ročne, čo predstavuje v priemere 50 až 60 eur za rok. Myslím si, že to nie je vysoká cena vzhľadom na skutočnosť, aké prostredie ponúkame. Dopyt po našich službách je primeraný k začiatkom obdobných projektov. A najmä, ešte stále nie sme dostatočne v povedomí všetkých ľudí, ktorí by mohli využívať naše služby. Napriek tomu ostávame spokojní, pretože od otvorenia cintorína máme už prenajatých päť desiatok miest.

Vašou ambasádorkou je humoristka, redaktorka a herečka Eňa Vacvalová. Aký príbeh sa viaže k vašej zaujímavej spolupráci?

Príbeh s pani Vacvalovou je z mojej strany, a verím, že aj zo strany pani Vacvalovej, veľmi pekný a aj dlhý. Spoznal som ju pri samotnej realizácii cintorínu Borievka. Pomohla pri príprave a realizácii tohto nápadu, a keďže to bola dlhá cesta, trvajúca 10 rokov, dovoľm si tvrdiť, že sa z nás časom stali priatelia. Vážim si jej pomoc a postoj, s ktorým ma vedela vždy povzbudiť a podporiť, keď sa nám do cesty stavali rôzne prekážky. Patrí jej nesmierna vďaka za to, že je cintorín Borievka otvorený.

Ako by ste opísali gro vašich zákazníkov? Sú to práve Dúbravčania? Starší ľudia, ktorým ich domáci miláčik robil spoločnosť po dlhé roky, alebo...?

Naši klienti sú prevažne z Bratislavy a okolia. Pochopiteľne, sú medzi nimi aj Dúbravčania či rodáci z Dúbravky, ale trvale žijúci mimo mestskej časti. Máme aj zahraničných klientov, ktorí momentálne žijú v Bratislave.

To, čo je v zahraničí bežnou praxou, sa u nás stretáva s dôverou len postupne. Inšpirujete sa pri zveľaďovaní vlastného portfólia inováciami, zavedenými v iných krajinách?

Povedal by som, že sme sa inšpirovali pri prvotnej myšlienke, a síce vybudovať v Bratislave cintorín pre domácich miláčikov. Boli sme sa pozrieť v Prahe, vo Viedni a pátrali po informáciách aj o ďalších známych cintorínoch pre zvieratká.

Okrem kremácie, aké ďalšie možnosti má majiteľ v prípade smrti zvieratka?

To je hlavný dôvod, prečo sme otvorili náš zvierací cintorín Borievka. Klient má dnes možnosť u nás dôstojne pochovať svojho miláčika, a v prípade kremácie uložiť urnu s popolom k nám do urnového hája. Bohužiaľ, predtým bývala výlučne možnosť kremácie, kafiléria, prípadne pochovať na vlastnom pozemku, pokiaľ pozemok spĺňal všetky potrebné predpisy dané vyhláškou.

Stretli ste sa už s ozaj kurióznou požiadavkou zo strany klienta?

Neviem, či to bola kuriózna požiadavka, ale raz nám zavola klient, ktorý chcel pochovať svojho koňa. Žiaľ, nemohli sme mu vyhovieť - koník vážil viac ako 300 kg a my sme tiež limitovaní predpisom. Ten nám povoľuje pochovávať zvieratká iba do váhy 90 kg.

Oslavujete výročie založenia cintorínu Borievka. S akými očakávaniami ste sa púšťali do tohto projektu?

Očakávania sa nám pomaličky naplňujú. Chceli sme, aby v Bratislave vzniklo pekné a dôstojné miesto, kde bude možné pochovať zvieracieho miláčika, alebo uložiť urnu s popolom svojho zvieratka. Náš cintorín je verejné miesto, je možné sa tu poprechádzať, porozjímať, alebo si len tak odpočinúť. Som úprimne rád, keď dostaneme pochvalu od našich terajších klientov, že sú veľmi radi, že mohli svojich miláčikov pochovať v takom peknom, príjemnom a dôstojnom prostredí.

Legenda o dúhovom moste je medzi majiteľmi zvieratiek obľúbená. Aké ďalšie činy, slová či metódy im pomáhajú prekonať smútok zo straty milovaného zvieratá?

Pre ľudí, ktorí majú svojich miláčikov radi, je to ťažká situácia, pravidelne sa s nimi stretávam, takže to dokážem posúdiť. Myslím si, že jedna z vecí, ktorá im pomáha prekonať smútok je vedomie, že pre ne naši pekné miesto posledného odpočinku a môžu sa k nim neustále vracieť.

Vynáška

AKÉ SLUŽBY PONÚKA CINTORÍN BORIEVKA NAD DÚBRAVKOU

- Prenájom hrobového miesta na pochovanie zvieratiek – prenajímame hrobové miesta podľa veľkosti uhynutého zvieratka, klient si vyberie veľkosť prenajatého miesta, s čím mu radi poradíme. Miesta na cintoríne sú sektorovo rozložené podľa veľkosti tohto miesta.

- Prenájom urnových miest - pre klientov, ktorí si dajú svojich miláčikov spopolniť, alebo ich majú doma spopolnených v urne, umožňujeme prenájom miesta v urnovom háji Borievka, kde nájdu svoje miesto na dôstojný odpočinok v peknom, prírodnom prostredí.

- Dovož uhynutého zvieratka – našim klientom poskytujeme dovoz uhynutého zvieratka od veterinára či z domu na náš cintorín v našom chladiarenskom aute. Stačí zavolať a dohodnúť si miesto prevzatia uhynutého zvieratka, my ho potom dopravíme na náš cintorín, kde počká v mraziarenskom zariadení na vopred dohodnutý termín pohrebu.

- Pochovávanie v prítomnosti majiteľa mŕtveho zvieratka s obradom – našim klientom umožňujeme dôstojnú rozlúčku s obradom, tá sa koná v altánku na našom cintoríne Borievka a nasleduje pochovanie zvieratka do prenajatého hrobového miesta.

- Údržba hrobových miest – pre klientov, ktorí sú zaneprázdnení, alebo sa dlhodobo zdržujú mimo Bratislavy, poskytujeme službu starostlivosti o prenajaté hrobové miesto.

- K dispozícii je aj doplnkový sortiment pre skrášlenie prenajatého hrobového miesta – máme na predaj smútočné vence so zvieracou tematikou, urnové hrobky i drevené náhrobky.

Ako sme zobudili rozprávky

Text: Krista Bendová

Rozprávky v tejto knižke vznikali takou prenáhodnou náhodou: mohli sme ich zobudiť len preto, že na svete sú ľudia, ktorí stavajú domy. Teda stavbári. Stavbári síce nenapísali tieto rozprávky, ale postavili na samom dnešnom konci Bratislavy sídlisko. Tak sa to všetko začalo.

Sídlisko stojí pri bývalej malej dedinke Dúbravke, nuž dostalo po nej aj také pekné dubové meno. Keď sme sa sem prisťahovali, všeličo ešte nebolo. Ale hneď od začiatku bola Osvetová beseda, školy a samozrejme – strašne veľa detí. Ako sa o chvíľočku dozvieme, to je najväznejšia vec pri zobúdzaní takýchto rozprávok.

Jedného dňa zazvonil totiž v kancelárii našej Osvetovej besedy telefón: „Haló, tu je zé-dé-eš. Chceli by sme mať u vás besedu našich žiakov, prvákov a druhákov, so spisovateľom.“

„Aha!“ povedal ujo osvetový vedúci. „Spisovateľa síce nemáme, ale akurát sa sem na sídlisko prisťahovala jedna spisovateľka.“ „Nič zato!“ zašvitoril telefón. „Môže byť aj sídlisková spisovateľka.“

O niekoľko dní vyšiel teda z jednej sídliskovej školy takýto šórik prvákov a druhákov:

.....:

A z druhej sídliskovej

školy takýto šórik:

.....:

Akurát v tej chvíli poletovali nad Dúbravkou vrabce, niekoľko vrán a jedno lietadlo. Všetci zhora pozerajú: čože sa to robí? Veď tam dole, aha, idú po chodníku dve štrúdlíčky dvojbodiek! A po druhom chodníku uteká jedna. A keď sa tie dvojbodky stretli s bodkou, zahrnelo ako v orchestri: „Ahoj! Ahoj! Ahoj!“

Vrabce a vrany otvorili zobáky aj zobáčiky. Lietadlo nemá zobák, takže len od prekvapenia rýchlejšie zavrtelo vrtuľou. A všetci radšej rýchle odleteli o kus ďalej a rozmýšľali, čo je to za nové prírodné zjavenie!

Keby sa nás boli opýtali, povedali by sme im, že my nie sme nebezpeční, naopak. Že ideme do Osvetovej besedy besedovať a zobúdzajú rozprávky. Vlastne – omy! O tom, že budeme zobúdzajú rozprávky, sme v tej chvíli ešte nevedeli. Ani dvojbodky, ani bodka. Všetci sme si mysleli, že sa ideme len rozprávať o knižkách, alebo o tom, koľko rokov žije krokodíl. Alebo či má človek v mladosti používať cumel.

Najskôr sme besedovali

Spočiatku sme teda besedovali. Jeden prvák sa ma opýtal aj na takú príjemnú vec – koľko mám rokov. Pre istotu som povedala, že onedlho budem mať sto rokov, takže sa všetci čudovali, ako dobre vyzerám. Tak sme sa rozprávali o všeličom a odrazu sme zistili, že všetci bývame na tom istom sídlisku. Hneď sme sa začali jeden pred druhým chváliť a vyťahovať, kto býva na vyššom poschodí. Boli aj takí, čo bývajú na dvanástom. Ale tí, čo bývajú na desiatom poschodí povedali, že desiate je oveľa lepšie ako dvanáste. Pretože, keď sa pokazí výťah, majú o dve poschodia menej schodov. S tým sme všetci súhlasili, lebo je to pravda.

Ja som bola dosť namrzená, lebo v našom dome nemáme výťah. My máme totiž tie nižšie domy. Takže som sa ani nemohla chváliť poschodiami. Rýchlo som rozmýšľala, čo my máme v dome na chválenie a po chvíli som povedala: „Hahá! My nemáme nikdy pokazený výťah, ale rovno pod oknami máme kopček a na ňom sedáva zajac a stále niečo chrúme!“

„To nie je nič!“ vyskočila jedna druháčka. „My máme pokazený výťah aj vrany! Prechádzajú sa pod oknami a niekedy si aj sadnú na strechu. Aj na televíznu anténu... ako vysielanie. Ale my ich v televízii nevidíme...“

„To je fajn,“ vravím. „Dobre, že vám nepokazia Večerníček. Ale zato vrany sú asi nervózne, aj náš zajac. Nedávno tu boli len stromy a lúky a teraz – televízne antény na vežiakoch. Odrazu tu vyrástlo celé veľikánske sídlisko...“

„Hihihi!“ rozchichotali sa všetci prváci aj druháci.

„Čo sa smejete?“ začudovala som sa, lebo na tom nebolo nič smiešne.

„Hihihi! Vyskočil žiak – prváčik. Teta, sídlisko nevyrástlo, lebo nie je rastlina! Sídlisko tu bolo vždy! Ani vrany nie sú nervózne, ani zajac, hihihi. Lebo, keď sme sa sem prisťahovali, už tu boli všetky domy aj všetky vrany! Lebo sídlisko bolo vždy! Len samoobsluhu ešte nemáme!“

„No toto!“ Zľakla som sa. Opýtaj sa, koho chceš, aj učencov. Aj fotografie ti ukážu, že tu ešte nedávno nebol ani jeden dom! Len samé líšky, stromy, kríky, zajace, aj straky...

„Jéééé.....“ zašumeli prekvapení žiaci. A po chvíli: „Júúú...“

Potom bolo dlhé ticho. Každý si chcel predstaviť, že tu kedysi neboli vežiaky a vôbec – domy. Tak sme si predstavovali namiesto vežiakov trávu a stromy, ale všetko sa nám miešalo v hlave ako v miešačke. Modrooká druháčka vstala a povedala:

„Teta, ja mám v hlave veľmi smiešne predstavenie. Lebo keď si to predstavujem, stále vidím na vežiakoch trávu a na strome náš autobus číslo 104!“

„A ja vidím na našej škole samé zajace a srnky,“ vzdychla si najmenšia prváčka. „A ešte tri pánbožkové kravičky...“

„Aj ja si to predstavujem!“ vyskočila s krikom ďalšia prváčka a oči mala zažmúrené, lebo si to naozaj predstavovala celkom naspamäť. „A ja vidím, že v našej triede rastú samé hríby... a je tam aj veľikánska bedla jedlá...až po lampu...“

Keď nebolo sídlisko...

Tak sme všetci sedeli so zažmúrenými očami a predstavovali sme si, čo bolo v Dúbravke, keď tu ešte nebolo sídlisko. Každý si, samozrejme, predstavoval niečo iné. Druhák s brčkavými vlasmi povedal, že si predstavuje aj Tatry. Ale tomu sme hneď povedali, že v Dúbravke nemohli byť Tatry, lebo Tatry sú v Tatrách. Všetci sme vzdychali, aké je ťažké si predstavovať si sídlisko tak, ako vyzeralo, keď ešte nebolo.

Ja som tiež vzdychala: „A to, čo si teraz predstavujeme, to je ešte veľmi ľahké. Ale predstavte si, ako by sme sa natrápili, keby sme si chceli predstaviť Dúbravku v strašne starej minulosti. Keď ešte neboli také stromy ako dnes. Len veľikánske vysokánske prasličky, plavúne a papradiny...“

„Niééé,“ zašumeli žiaci.

„Veru hej! Čítala som si o tom, aj obrázky som videla v knižke. Medzi tými vysokánskymi rastlinami sa vtedy ešte zakrádali rôzne zvery, aké už dnes ani nežijú. Také šarkanské potvory ako napríklad brontosaurus, ichtyosaurus...alebo dinosaurus...“

„Ja sa bojím,“ začala fňukať jedna žiačka. „Ja tu nechcem šarkanóóóv...!“

Ale smelý druhák, ktorý sa nebál, povedal: „Nefňukaj, ty...ja mám tie zvery doma, v albume na známky. Ale už nežijú, lebo sú to už vyhynuté známky...vlastne vyhynuté zvery...“

„Máš pravdu,“ povedala som. „Tie zvery už dnes nežijú. Ľudia ich vedia nakresliť, lebo sa kde tu našli ich kosti. Takže si ich vieme aspoň trošku predstaviť... naj naj naj-ťažšie by sme si asi predstavili, ako bolo v Dúbravke, keď ešte neboli ani zvery, ani rastliny. Keď bola všade len samá voda...Aj celá-celučičká zem bola pod vodou, len kde-tu trčala skala...“

Chvíľu bolo ticho, lebo sme si predstavovali samú vodu, a to je veľmi ťažké. Odrazu sa prihlásila druháčka v kockovanej blúzke: „To nemohlo byť,“ povedala. „Kde by potom bývali ľudia, keby bola len samá voda?“

Rýchle som si spomenula na to, čo som sa kedysi učila v škole, a vravím: „Vtedy, duša moja, neboli ešte takí ľudia ako dnes. Naši najstarší predkovia boli najprv zelenkastí ako špenát, volali sa riasy, plávali vo vode a boli takí malilinkí ako zelené bodky. Boli to vlastne také minirastlinky. A to boli naše prvé praprababky a pra (a strašne veľa tých PRA-) dedkovia. Ale to bolo strašne dávno, pred stámiliónmi rokov...“

Prebúdzanie rozprávok

V tej chvíli sa zodvihla zo stoličky najmenšia prváčka. Nastokla si na hlavu čiapku, na nikoho z nás ani nepozrela a kráčala rovno k dverám. „Hej, kam ideš?“ zakričala som. „Ja to nechcem počúvať,“ povedala prváčka. „Moja baba nie je zelená, ani nevie plávať a volá sa Prokopčíková!“ „Stoj!“ zakričala som celkom nešťastným hlasom. Tvoja babka je normálna babka, samozrejme, ale jej praprapraprababka.....

„Ani moja prababka nebola špenát,“ zamračila sa prváčka. „Lebo máme doma jej fotografiu a na nej je v klobúku!“ A prváčka už aj chytala kľučku. „Stoj!“ vykričala som znova a začalo mi byť hrozne horúco. „Ja neurážam tvoju rodinu! Aj moja rodina bola kedysi špenát.... teda vlastne riasy...“

Prváčka zastala pri dverách a nedôverčivo pozerala. „Aj predkovia Karla Gotta boli riasy!“ už som skoro nariekala. „Aj rodiny všetkých kozmonautov... lebo to nie je žiadna hanba... lebo každá rodina a každý človek mal takých špenátových dedkov... teda mal predkov riasy... Sadni si na miesto a upokoj sa!“

Prváčka ešte asi minútu rozmýšľala s rukou na kľučke. Potom povedala: „No...“ a pomaličky sa vrátila na svoju stoličku. Všetci sme si vydýchli a ja som začala rýchlo rozprávať, aby si to naša najmenšia kamarátka zase nerozmyslela. Vravím: „Je to naozaj napínavé, koľko rozprávok by sa dalo povedať o našom sídlisku. Možno aj milión... alebo aj celé nekonečno!“

„Rozprávajte!... Rozprávajte celé nekonečno!“

Až ma prehlo, tak som sa zľakla! „Počúvajte, hrdinovia,“ povedala som už dosť biednym hlasom. „Viete vy, ako ťažko je vymyslieť rozprávku? Treba ju zobudiť ako... no ako tú šípkovú slečinku. A čo ja viem, kde v takom novom sídlisku môžu spať rozprávky. To by ste mi museli, ako sa patrí, pomáhať.“

Myslela som, že tých milých malých žiakov takto odstraším. Ale oni znova zalomozili: „Pomôžeme! Nájdeme! Zobudíme! Jéééj, to bude psina!“

A tak sa to všetko začalo. Dohovorili sme sa, že sa každé dva týždne stretneme v našej Osvetovej besede a budeme spolu zobúdzajúť rozprávky o našom sídlisku. Vidíte, aká je to velikánska náhoda? Keby stavbári nepostavili naše sídlisko a keby sme sa tam náhodou neboli nastahovali a keby na sídlisku nebolo toľko prvákov a druhákov a keby v Osvetovej besede nemali telefón a keby...

Ale radšej obráťme stranu a začnime s rozprávkami.

O dúbravskom autobuse aj pekárni

Osmijanko, Opice z našej police, Bola raz jedna trieda, Ako Jožko Pletko,... no aj Rozprávky z Dúbravky, pri vzniku ktorých pomáhali i žiaci z dúbavských škôl. Za tým všetkým stojí Krista Bendová, ktorá sa narodila 27. januára 1923 v Kráľovej Lehote na Liptove. Istý čas žila i v Dúbravke a v mestskej časti ju pripomína aj pomenovanie ulice. Zomrela v deň svojich 65. narodenín, 27. januára 1988.

„Pri vymýšľaní týchto rozprávok pomáhali prváci a druháci zo ZDŠ na Pekníkovej ulici a zo ZDŠ na Nejedlého ulici v Bratislava-Dúbravke v školskom roku 1977/1978,“ čítame v úvode knižky s názvom Rozprávky z Dúbravky.

Listovaním v nej spoznáваме príbeh autobusu 104, ktorý kedysi spájal Dúbravku s centrom mesta, čiastočne aj bývalú pekáreň Dúbravanka, kde si možno viacerí zaspomínajú na prácu či brigády. Často sa v rozprávkach píše o Osvetovej besede v mestskej časti.

„Pôsobila v budove, kde boli kedysi potraviny a dnes v nej sídli miestny úrad na Žatevnej 4,“ priblížila nám Eva Považanová, niekdajšia riaditeľka a učiteľka základnej školy na Pekníkovej, súčasná podpredsedníčka miestneho spolku Slovenského Červeného kríža, aktívna seniorka. Spomína, že na besedy so spisovateľkou chodievali deti zo školy pravidelne. Spreádzala ich často družinárka školy Magdaléna Kameníková. Knižka vznikala s dúbavskými prvostupniarmi postupne a vyšla v roku 1981. Dnes vám z nej prinášame jednu z rozprávok. (lum)

Foto: Magda Borodáčová

Krista Bendová (1923 – 1988)

- Narodila sa 27. januára 1923 v Kráľovej Lehote na Liptove. Do školy chodila v Kremnici, v Nových Zámkoch a na gymnázium v Banskej Bystrici, kde úspešne zložila maturitnú skúšku. Na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity (dnes Univerzita Komenského) v Bratislave študovala v rokoch 1942 až 1945 slovenčinu a ruštinu, zároveň študovala i na dramatickej akadémii v Bratislave, no zo zdravotných dôvodov zanechala štúdium v roku 1945.

- Dielo: veršovaný debut Čačky-hračky (1949), zbierka Bola raz jedna trieda (1956), knižka Cirkus Hopsasa (1957), Ako Jožko Pletko poplietol si všetko (1959) a Ako Jožko Pletko upratať chcel všetko (1959), rozprávkový cyklus o Osmijankovi (1965), Opice z našej police (1967).

Nadchla sa pre zlatníčtinu a chcela, aby to čaro mohol skúsiť každý. Založila preto Akadémiu šperku

Šperk je akoby malá socha, rada sa s ňou hrám

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

„VDúbravke predsa žije jedna z najznámejších šperkárrok na Slovensku,“ prezradila nám v jednom rozhovore Dúbravčanka. A naozaj, v mestskej časti býva už dlhší čas umelecká zlatníčka HANY KAŠIČKOVÁ, žije tu aj so svojím manželom, taktiež umelcom, fotografom a dizajnérom Markom Horbanom. Hany nás pozvala do svojho ateliéru a v priateľskom rozhovore predstavila nielen vlastnú tvorbu, ale aj jej príbeh, cestu k šperku.

Ako sa vám býva v Dúbravke?

Som spokojná. Pôvodom som z Martina, muž z Popradu a už keď sme si hľadali náš prvý spoločný podnájom, skončili sme v Dúbravke.

Koľko rokov tu bývate?

Od roku 2006. Ale tak žartom vravím, že postupne sa posúvame do Lamača, keďže najskôr sme bývali na Tavarikovej osade, potom na Mikuláša Schneidra Trnavského a teraz na Červenákovej. Ideme tak z kopca dole, takže smerujeme na železničnú stanicu alebo do Lamača (smiech). Zvykli sme si tu, je to príjemné bývanie.

Ste umelecká rodina, navštevujete aj kultúrne podujatia v Dúbravke alebo chodíte do prírody?

Keďže sme zo stredného Slovenska, tak nás to láka do prírody, aj preto sme si vybrali tunajšie bývanie. Keď sme bývali v Tavarikovej osade, mali sme les hneď za domom, Švábsky vrch, Karpaty sú na skok. Čo sa týka kultúry, keď boli deti menšie, navštevovali sme na divadielka. Teraz chodievame na Spomienku na Deža Ursinyho do Parku na Fedákovej, my sme na to taká cieľovka.

Vaše meno a značka je spájaná aj so sloganom, claimom: Autorské šperky s príbehom. Priblížte nám váš príbeh a cestu k šperku?

Môj príbeh sa začína na strednej škole, kde som študovala textilný dizajn. Potom som šla na vysokú školu výtvarných umení akosi prirodzene tiež na textil, študovala som interiérový dizajn. Prestalo ma to postupne naplňať, nevedela som sa v textile nájsť. Prestúpila som preto do tretieho ročníka ateliéru kov a šperk, kde som ostala do 6. ročníka. Objavila som tam šperkárské remeslo. Nie som teda vyučený zlatník, klenotník, čo je často nevýhoda, no v myslení to býva aj výhoda.

Prečo myslíte?

Nemám zaužívané systémy výroby a prístupy k šperku, ako majú zlatníci, ktorí sú vyučení na strednej škole. Mám pocit, že aj preto sú moje šperky a postupy iné. Keď sa napríklad robí v zlatníctve šina obrúčka, tak sa robí istými postupmi, no ja ju robím inak. Remeslo šperku som teda začala objavovať až na vysokej škole popri umeleckom vzdelaní, príjemne sa to prepojilo a nadchla som sa pre zlatníctvinu. Prišlo mi to neskutočné a čarovné. Chcela som, aby si to každý človek mohol skúsiť, tak som založila Akadémiu šperku.

Priblížte nám ju. Kedy vznikla a pre koho?

Akadémia šperku vznikla po tom, ako som skončila štúdium na Vysokej škole výtvarných umení kov a šperk v roku 2004. V prvom ročníku bolo v akadémii sedem ľudí v jednom kurze, no napríklad v roku 2011 bolo 103 ľudí v kurze. Akadémia prebiehala celé leto, mali sme aj viac vyučujúcich, boli to kolegovia z VŠVU, ktorí boli zlatníci, no mali umelecký prístup a citenie. V Akadémii netvoríme podľa návrhu, každý tvorí niečo vlastné.

Čiže všetko autorské šperky.

Áno a okrem toho spoznávanie kovov, medi, mosadze, striebra. Akadémia mala pauzu počas pandémie, vtedy bolo VŠVU, kde si ateliér prenajímam, zavreté. Teraz chodievam do akadémie tak 40 – 50 ľudí za leto, je to menej, no sú aj jarné a jesenné či víkendové kurzy.

Bude akadémii šperku aj toto leto?

Áno. Mávame aj základy zlatníctva, osádzanie kameňov.

Môže sa prihlásiť a prísť bežný človek z kancelárie?

Samozrejme, je to určené pre bežných ľudí, ktorí nemajú žiadne zručnosti s kovom. Výhoda je, keď sú manuálne zruční, to je určite plus.

Chodievajú do akadémie aj muži?

Určite viac ženy, párkrát boli muži, ktorí si chcú niečo vyskúšať. Zväčša však ide o ženy, ktoré sedia za počítačmi v kancelárii alebo sú to potom ženy, ktoré robia niečo iné, napríklad keramiku či inú tvorbu a chcú si niečo vyskúšať.

Mali ste medzi návštevníkmi akadémie, aj takých, ktorým to zmenilo život, že sa tomu začali venovať?

Áno, mali. Mali sme ženy, ktoré boli veľmi talentované, mali síce inú prácu, no veľmi im to išlo, výtvarne aj technologicky. A okrem toho, že chodili na kurzy, prihlásili sa aj do školy, ktorá je v Petržalke. Skončili tam odbor klenotníka, dá sa to študovať aj popri zamestnaní.

Vráťme sa k vašej značke. Autorské šperky s príbehom.

Teraz už tento claim príliš nepoužívam. Neskôr sa totiž objavilo napríklad pečivo s príbehom, záclony s príbehom a už to nemalo taký význam. Mám pocit, že to už tak ani nemusím zdôrazňovať, pretože tým príbehom, je príbeh konkrétnych ľudí, ktorí prídu za mnou, že by chceli šperk.

Aké máte najčastejšie objednávky? Je najväčší záujem o prstene?

Áno, ja som taký prstienkar, nosím ich, najviac o nich uvažujem a tvorím ich. Každý človek je iný, každý má iné predstavy, požiadavky. Snažím sa to pri stretnutí nasať a pretaviť do šperku, a to je ten príbeh. Príbeh šperku, príbeh toho človeka a mňa zároveň.

Čítala som, že ste robili prsteň pre Veroniku Velez Zuzulovú, ako sa zrodila táto spolupráca?

Nepoznali sme sa, asi jej dali na mňa tip ľudia, pre ktorých som robila. Možno speváčka Zuzana Smatanová, alebo moderátori Lenka Šóošová, Roman Juraško a iní z tohto sveta. Pri Veronike bola témou zima, lyžovanie, hory, sneh. Mal to byť prsteň na bežné nosenie, čo je tiež dôležité zadať pri objednávke. Podobne, ako keď si ľudia dávajú namaľovať obraz, aj pri prsteni je téma, spomienka na niekoho, na niečo. Malo by to mať takú a takú emóciu a podobne. Keď si to všetko vypočujem, strávim, premyslím, snažím sa to vložiť do šperku.

Kde sa dajú kúpiť vaše šperky?

Šperky, tie jednoduchšie, sa dajú kúpiť v Sláviči (dizajnovom obchode na Laurinskej pozn. red.) a potom v obchode Diagram v centre mesta, tam je viac šperkov. Šperky nemám založené na komisionálnom predaji. Najviac ma baví tvoriť šperk na mieru.

Zväčša sa teda pri tvorbe konkrétneho šperku, objednávky s človekom stretnete?

Áno, keď ide o šperk na mieru. Mám tvorbu rozdelenú na kolekcie, ktoré sú už vyvinuté. Napríklad drobátko, dvojité zlatičko, trojité a tam nie je veľký priestor, okrem písmenok a textu, aby ľudia vstupovali dizajnérsky. Takéto šperky sú aj na eshope, ľudia si ich vedia objednať na diaľku a nemusia sem prísť. Sú aj cenovo dostupnejšie. Potom sú šperky na mieru, čo sú napríklad zásnubné prstene, celkovo šperky na rôzne príležitosti. Vtedy je ideálne, keď človek príde do ateliéru. Mám rada tieto stretnutia, je to pri tejto tvorbe dôležité, ide o spoznanie, navnímanie. Podobne, ako keď si chcete nechať ušit šaty, prídete k dizajnérovi a on vám ich navrhne na mieru. Zákazníci sú mojou inšpiráciou, keď prídu, tak ich počúvam.

Koľko trvá výroba takého autorského šperku u vás.

Závisí to od objednávky, no také dva-tri týždne.

Venujete sa najmä zlatu?

Posledných päť rokov už iba zlatu.

Vianoce, svadby, Valentín. Kedy je „vaša sezóna“, sezóna šperkov?

Spomínate Valentín, no zaujímavé je, že to u nás na Slovensku nefunguje. Ani raz som ešte nerobila šperk na Valentína. Vianoce sú silné a potom rôzne príležitosti ako narodenie dieťaťa, výročia, narodeniny, jubileá a veľmi sa mi páči, že sú rodiny, kde som rodinný zlatník. Tak, ako majú rodiny, rodinného doktora, tak ja som ten rodinný zlatník. Teší ma to, že mám zastúpenie v rodine, ide o narodenie dieťaťa, výročia a podobne.

Drahé kovy, kamene. Sú na ne špeciálne obchody, povolenia, licencie?

Je oficiálny obchod, kam chodíme. Môžeme ako zlatníci nakupovať vo veľkosklade, máme také kartičky, ako býva v bežných obchodoch pre podnikateľov, zjednodušene povedené. Tu máme veľkosklad kvetov, ja tam nemôžem ísť, nemám na to kartičku a nepodnikám v tom, ale podnikám so zlatom. Samozrejme, paradox internetu je, že aj ten, kto nemá certifikát, si cez internet kúpi čokoľvek.

Čo sa týka drahých kameňov, s akými pracujete?

Tým, že už pracujem len so zlatom, tak aj tie drahé kamene sú len zafíry a diamanty. Tým, že už urobím hodnotný dizajn chcem, aby to bolo v kove, ktorý vydrží. Je to potom dedičné, a aj tie kamene, ktoré sú osadené. Čo sa týka farby zlata, najradšej mám ružové, aj keď chvíľu bolo populárne biele, mne sa tvorí najlepšie v ružovom a aj sa mi najviac páči. Je to o tom, že keď chce človek niečo iné, než je v zlatníctvach, ktoré majú troch dodávateľov z Turecka po celom Slovensku, tak prídu k nám, ktorí tvoríme autorský šperk na mieru.

Ako sa žije v umeleckej rodine, robíte šperky, muž fotí. Dopĺňate sa či inšpirujete pri tvorbe?

Muž, okrem toho, že je fotograf, dlho aj učil na fotke na VŠVU, teraz sa pustil do dizajnu interiérových prvkov, napríklad stolíkov. Využíva betón, chýbala mu aj práca s materiálom. Takže sme obaja tvoriví, uvidíme, akým smerom sa vydajú naše deti. Vieme sa navzájom pochopiť, čo robíme, ale sme aj diametrálne odlišní. Muž ako chlap a bytosť priveľmi nerozumie šperkom zo zlata, rozumie im po výtvarnej stránke, pre mňa je to už aj biznis, vyvíjam ho zhruba 18 rokov. Mám tu dievčatá, ktoré mi pomáhajú. S mužom sa však vieme baviť a poradiť o reklame, filmoch, produktové fotografie mám od neho.

Koľko máte pomocníčok?

Mám dve dievčatá, ktoré sú interne povedzme, a potom sú externe ľudia, ktorí zasadzujú kamene. Zlatníctina má veľa odvetví, ja tu robím len ten ručný montovaný šperk, ostatné vykonávam externe.

All you need is less. Vidíme tu vo vašom ateliéri. Podporujú aj vaše šperky udržateľnosť, nie je to fabrika. Možno hovoriť o ekológii v šperkoch?

Áno, určite. Robím autorské šperky, ktoré sú dedične a aj preto som prešla k zlatu. Majú hodnotu, kupujú sa občas a sú navždy. Nie je to tá fast fashion, ktorá je aj v šperkoch. Viete si v obchodoch nakúpiť lacnú bižutériu, ktorú mi sem ľudia potom nosia opravovať.

To robievate?

Nie, to sa nedá opraviť, to sú obecné kovy. Preto vidím zmysel v tom, vytvárať šperky trvalé, s hodnotou. Človek by si mal na to našetriť, niekto skôr a niekto neskôr. Takýto šperk potom nezahodí a má k nemu vzťah. Podobne je to s oblečením, keď si niekto kúpi lacné tričko, je to iné, ako keď si dáte niečo u niekoho ušit.

Čiže udržateľné šperky?

Celkovo zlato, ktoré vypadáva pri pílení, sa dá znovu použiť a aj keď nám ľudia prinesú staré šperky, zdedené kusky, vieme to využiť. Podobne aj drahé kamene. Človek prinesie kusok šperku alebo kameňa a má väčšiu hodnotu emocionálnu ako materiálnu. Vieme tomu dať nový život, a to ma na tom baví.

Starší ľudia zbierali aj zuby. Aj to sa dá spracovať?

Áno, dá.

Nechystáte výstavu?

Naposledy som mala výstavu v rokoch 2005, 2006, kde som predstavila obrúčky. Výstava mala ukázať, že to nie sú len „chlebovky“, ale aj kus umenia. Premýšľala som i nad výstavou, no stále sa cítim akási nezaradená, necítim sa ani ako zlatník, nerobím tú komerciu, no nerobím ani voľné galerijné umenie. Galerijný šperk je na bežný deň nenositelný. Takže, keď rozmýšľam nad výstavou, premýšľam, aká by mala byť, kde a koho osloviť. Mám pocit, že som vyplnila akúsi dieru, snažím sa robiť klenotnícky šperk s dizajnom a umením. Šperk je akoby malá socha, rada sa s ňou hrám, vyrábam si štruktúry a dávam im mená. Prípadne mi s menami pomáhajú samotní zákazníci.

Citát:

Každý človek je iný, každý má iné predstavy, požiadavky. Snažím sa to pri stretnutí nasat' a pretaviť do šperku, a to je ten príbeh. Príbeh šperku, príbeh toho človeka a mňa zároveň.

Kurz o radosti zo spievania

V marci sa otvára v jogovom centre na Saratovskej 6/D nový kurz zameraný na radosť zo spievania. Spievaj srdcom a otvor svoju myseľ. Taký je názov kurzu, ktorý sa začína 1. marca 2023. Zameraný je na prepojenie hudby, jogy, čchi kungu a jemných dýchacích cvičení.

Spievať sa budú predovšetkým sanskrtské mantry, ale aj slovanské, indiánske a havajské piesne a mantry. Kurz má naučiť, ako správne využiť hlas a vedieť sa ukotviť zvukom.

Mantry sú krátke popevky, ktoré opakovaným spievaním dostanú ľudskú myseľ a telo do harmónie a prebudia samoliečiacu schopnosť vášho tela. Každá mantra má svoju vibráciu a nastaví vás na určitú frekvenciu. Spievať sa má v sprievode gitár a perkusíí. Nemusíte byť spevákom ani hudobníkom, mantry si vie osvojiť každý. Workshop vám prinesie ako zábavu, tak i relaxáciu. Pravidelným spievaním mantr sa zbavíte nahromadeného stresu, rozpustia sa vaše smútky a životom budete kráčať oveľa ľahšie.

Kurz sa začína v stredu 1. marca a bude sa konať každú stredu od piatej do siedmej v jogovom centre Saratovská 6/D. Vstupné je 10 eur. Viac informácií: 0911 356 462. (lp)

Mesiac knihy alebo z každého rožku trošku

Marec je mesiacom knihy od roku 1955, keď ho v bývalom Československu vyhlásili na počesť Mateja Hrebendu, legendárneho širiteľa slovenskej a českej knihy. V Dúbravke si ho pripomenieme ako inak knihami. Vybrali sme tri z miestnej knižnice, každú pre iného čitateľa. Vybrali sme tri z miestnej knižnice, každú pre iného čitateľa a z iného oddelenia.

Život mi pristane – Sharon Stone

Akoby sa druhýkrát narodila. Tak opisuje Sharon Stone vo svojej autobiografii s príznačným názvom Život mi pristane mozgovú porážku, pri ktorej v roku 2001 takmer umrela. Musela sa znova naučiť chodiť, rozprávať aj písať. O tom všetko napísala americká herečka a filmová producentka. Citlivú spoveď o začiatkoch pri filme, sklamaníach, úspechoch nájdete v oddelení s náučnou literatúrou.

NÓRSKE DREVO – Haruki Murakami

Milovaný, aj nechápaný. Súčasný japonský spisovateľ Haruki Murakami. Koho však jeho knihy nadchnú, vyhľadáva ďalšie a ďalšie. Akosi srdcovou záležitosťou pre čitateľov a aj hrdinov knižky je román Nórske drevo alebo aj Norwegian Wood, podľa piesne skupiny Beatles. Spája fantastický, romantický i tragický príbeh lásky. Pútavo napísanú retrospektívu objavíte v oddelení pre dospelých.

Čo na svetle nevidno – Kerstin Gier

Prvá časť pútavej fantasy série s názvom Čo na svetle nevidno vás zavedie do temného sveta s romantickou zápletkou. Quinn najpopulárnejší a najkrajší chalan v škole a nenápadná Matilda, ktorá je doňho roky buchnutá. Stačí však zvrät, aby sa ich životy obrátili naruby. Po nehode totiž Quinn vidí veci, ktoré nemôžu patriť do tohto sveta. Komu sa zdôverí zistíte v knižke od Kerstin Gier v oddelení pre deti a mládež.

Lucia Marcinátová

NevaDivadlo uviedlo predstavenie o kompostovaní

Humor, slovné hračky, piesne

Text: Katarína Rabeková

Trpezlivosť ríbezle prináša. O tom sa mohli diváci presvedčiť začiatkom februára v Dome kultúry Dúbravka na bábkovom predstavení s názvom Kompost story z dielne NevaDivadla.

Ako už samotný názov napovedá, ústrednou témou inscenácie bol príbeh kompostu. Deti sa hravou a vtipnou formou dozvedeli, čo kompost je, odkiaľ sa berie a najmä, prečo je taký dôležitý. Dospelí sa naopak zabavili na charakterových vlastnostiach hlavných bábkových protagonistov – členov hmyzej komunity. Mimoriadne nápadne totiž pripomínajú ľudí, s ktorými sa denne stretávame. Nejednému sa mohol zdať povedomý napríklad uhundraný smoliar Pavúk, prevádzkar baru s ovocnými šťavami, či úzkoprsá úradníčka Mucha, ktorá mu strpčuje život prísnymi kontrolami, a to nehovoriac o šedivom štamgastovi Trúдови so svojím nostalgickým spomínaním na staré dobré časy.

Príbeh hmyzích priateľov, usilujúcich sa zachrániť bar na miestnej ríbezli pred zatvorením, však nevedomky ovplyvňujú dvaja popletení záhradkári, ktorí sa tú istú chradnúcu ríbezľu snažia prebrať opäť k životu. Obe dejové línie napokon zachráni malá dážďovka Teodor, keď premení šupy od zemiakov a suché lístie na výživný humus, čo dodá kríčku vitamíny, a s kúskom trpezlivosti sa na ňom urodia dokonca aj ríbezle. Veselé predstavenie plné humoru, slovných hračiek a originálnych piesní sa vďaka dážďovke teda končí šťastne.

Ako to po predstaveniach NevaDivadla býva zvykom, aj tentokrát sa diváci mohli ísť pozrieť na bábky zblízka, odfotiť sa s hercami a deti si odniesli domov maľovanky s postavičkami z predstavenia.

Slávnostná imatrikulácia prváčikov na ZŠ Pri kríži

Farebné tričká zaplnili telocvičňu

Text: Lucia Marcinátová

Oficiálne potvrdené! Prváci sú už žiaci, školáci a do škôlok sa nevrátia. Čo sa za prvý polrok naučili? Že už vedia čítať, písať, počítať a aj niečo po anglicky? To všetko predviedli na imatrikulácii na Základnej škole Pri kríži.

Po dvoch ročníkov v inom prostredí a termíne, keď pre pandémiu prebiehalo podujatie pred letom a v átriu pod holým nebom, sa imatrikulácia prvákov vrátila k svojej tradícii. Slávnostné pasovanie prvákov základnej školy Pri kríži zaplnilo telocvičňu.

Oranžové, červené, zelené tričká školy postupne napochodovali do telocvične, ktorá sa premenila na javisko aj hľadisko zároveň. Každá prvácka trieda v jednej farbe. Žiaci predviedli to, čo si nacvičili, ale taktiež základy abecedy, počítania, angličtiny i telesnej výchovy...

Zástupkyňa školy pre prvý stupeň Veronika Čermáková im poďakovala symbolickým pasovaním na riadnych prvákov. Triedne učiteľky zas rozdaním imatrikulačného pamätného listu.

Oficiálnych prvákov prišiel pozdraviť aj starosta Martin Zaťovič, s úsmevom im zaželel, aby na škole boli maximálne deväť rokov. Poďakoval nielen deťom, že prvácke učivo a povinnosti zvládli, ale aj učiteľkám, ako ich vedú nielen tým školským životom.

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Pôst ľahko a chutne

Obdobie zábav a ples vystriedal pôst. Opýtali sme sa prezidenta Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčana VOJTA ARTZA, na chutné recepty bez mäsa. Pripravil sýtu zdravú polievku a zeleninové smažienky. Nech sa páči!

Sýta zeleninová polievka na spôsob „Minestrone“ s parmezánom

Počet porcií: 4

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 45 minút

Čo potrebujeme:

1 malá cibuľa

2 jarné cibuľky

2 strúčiky cesnaku

1 stonka stonkového zeleru

1 mrkva

1 petržlen

1 paradajka alebo zopár cherry paradajok

1 stredne veľký zemiak

2 kelové listy

½ červenej papriky

½ malého baklažánu prípadne cukety

50 g prerastená slaninka alebo pancetta (nemusí byť, ak chcete čisto zeleninovú verziu bez mäsa)

kúsok parmezánu (napríklad konček nakrájaný na drobné kocky)

30 g jačmenných krúpov

30 g cestovín (drobné druhy alebo aspoň polámané na menšie kúsky)

4 PL olivového oleja

1,2 l zeleninového vývaru alebo vody (prípadne podľa potreby)

soľ, čierne korenie

Servis :

2 PL lyžice nastrúhaného

parmezánu a vňať z jarných

cibuliek na ozdobenie

Postup prípravy:

1. Zeleninu očistíme a nakrájame: cibuľu na drobno, cesnak nasekáme na hrubo, kelové listy na pásiky a zvyšok zeleniny na drobné kocky.
2. Na olivovom oleji restujeme približne minútu nadrobno nakrájanú slaninku /pancettu (ak chceme bez mäsa, vynecháme) cibuľu, potom pridáme jarné cibuľky, stonkový zeler, baklažán, papriky a koreňovú zeleninu. Restujeme do zlatista.
3. Teraz pridáme kelové listy i cesnak a restujeme približne pol minúty, kým sa cesnak nerozvoní.
4. Pridáme zemiak, rajčiny a jačmenné krúpy, zalejeme vývarom alebo vodou, osolíme a okoreníme.
5. Škrabkou olúpeme z končeka parmezánu vonkajšiu vrstvu a konček nakrájame na malé kocky. Pridáme do polievky.
6. Tesne pred koncom varenia pridáme cestoviny, necháme povariť a vypneme. Cestoviny vo vriacej polievke zmäknú.
7. Polievku servírujeme na tanieri ozdobené nastrúhaným parmezánom a na pásiky nakrájanou vňaťou z jarných cibuliek.

Tip šéfkuchára: Do polievky pokojne pridajte namiesto paradajok aj drvené paradajky z konzervy. Doplniť môžete sterilizovanou bielou fazuľou. Slanina (oravská alebo pancetta) dodá polievke príjemnú mierne údenú chuť. Vývar polievku zosilní a pomocou neho takisto určujete konzistenciu (hustotu polievky).

Karfiolové smažienky s jogurtovým dipom

Počet porcií: 4 (asi 16 placiek)

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 40 minút

Čo potrebujeme:

Placky:

350 g karfiolu (alebo inej zeleniny)

100 g polohrubej múky

zväzok petržlenovej vňate (20 g)

2 strúčiky cesnaku, prelisované

3 jarné cibuľky, nasekané na drobno, vňať odložíme do dipu

3 vajcia

½ ČL kurkumy

½ ČL koriandrových semienok

½ ČL rímskej rasce

1 ČL soli, štipka čierneho korenia

Jogurtový dip s citrónom a bylinkami:

300 g bieleho smotanového alebo gréckeho jogurtu (2 kelímky)

2 PL olivového oleja

2 PL citrónovej šťavy

kôra z 1/2 citróna

1 prelisovaný strúčik cesnaku

½ ČL rímskej rasce

2 hrste petržlenovej vňate (10 g)

pažítka (5 g), polovicu odložíme na ozdobenie

vňať z 3 jarných cibuliek, na ozdobenie

½ ČL soli

Postup prípravy:

1. Najskôr si pripravíme jogurtový dip. Na rozhorúčenej panvici nasucho opečieme rímsku rascu, približne minútu, kým sa nerozvoní. V ručnom mazači ju podrvieme na jemný prášok.
2. Petržlenovú vňať a polovicu pažítky nasekáme na drobno.
3. Vmiešame ich do jogurtu spolu s citrónovou šťavou, kôrou, cesnakom, olivovým olejom a rascou. Dochutíme soľou a odložíme do chladničky.
4. Pripravíme placky. Na rozhorúčenej panvici na sucho opečieme koriandrové semienka a rímsku rascu, približne 1 minútu. Keď začnú voňať, vsypeme ich do mazača a rozdrvíme na jemno.
5. Karfiol podrvieme v elektrickom sekáčiku alebo nastrúhame na jemnom strúhadle.
6. V mise prešľaháme vajcia, pridáme nakrájanú cibuľu, prelisovaný cesnak, petržlenovú vňať a karfiol. Vymiešame a postupne pridávame múku zmiešanú s koreninami.
7. Dochutíme soľou a čiernym korením.
8. Z pripraveného cesta pražíme na panvici s trochou rozhorúčeného oleja menšie okrúhle placky.
9. Z oboch strán dozlatista opečené placky ukladáme na tanier vystlaný papierovým obrúskom, ktorý vysaje prebytočný tuk.
10. Placky podávame s jogurtovým dipom ozdobeným najjemno nasekanou pažítkou a vňaťou z jarných cibuliek, nakrájanou na tenké šikmé pásiky.

Tip šéfkuchára:

Smažienky môžete pripraviť s akoukoľvek inou zeleninou, pričom

vyhrať sa môžete aj s ich kombináciami. Mrkva, cuketa, brokolica, sladké zemiaky,

zeler či kaleráb, všetko je povolené.

Za totemami aj naorské dno

Text: Andrea Fedorovičová

Kedysi tvoriliorské dno, neskôr sa dostali do rúk tunajším trampom, ktorí miesto udržiavali a postupne pretvorili do dnešnej podoby.

Ak máte vzťah k indiánskym príbehom, Biele skaly vás určite nadchnú. Sú síce veľmi dobre ukryté, no pokiaľ budete pozorne sledovať odbočky a konáre, určite ich neminiete.

Miesto v lese pod Devínskou Kobylou bolo kedysiorským dnom. Kamene, ktoré sa tam nachádzajú, sú zlepenkami ulítorských lastúrnikov, ježoviek a iných živočíchov. Neskôr sa nazývalo Fuchsov lom, slúžilo ako kameňolom a následne patrilo trampom, ktorí ho upravili do dnešnej podoby.

Biele skaly očaria návštevníkov nielen majestátnosťou skalných brál a mohutnými koreňmi stromov, vyrastajúcimi pomedzi ne, ale aj siedmimi krásnymi, ručne vyrezávanými a maľovanými totemami, vďaka ktorým sa človek na chvíľku preniesie do čias starých Indiánov. Práve totemami si trampovia označili kedysi Biele skaly ako ich územie. V areáli je tiež ohnisko, lavičky, stôl, schody a drevené rebríky vedúce cez a tiež pomedzi jednotlivé skaly.

Okolo studničiek

Existuje viacero možností. Prvá cesta vedie od Vojenskej cesty nad Dúbravskou oázou. Vybehnite alebo zvezte sa autom na začiatok dúbravského lesa k rampe. Odtiaľ pokračujte pešo hore po asfaltke smerom k opustenej vojenskej základni. Po chvíli uvidíte po pravej strane odbočku k prvej studničke. Podľa potreby sa osviežte a pokračujte ďalej, až kým nájdete značenú odbočku k druhej studni. Odbočte na lesnú cestičku.

Po pár minútach uzriete po pravej strane spomínanú, už dnes žiaľ takmer vyschnutú studňu s drevenou strieškou. Pokračujte po lesnej ceste ešte chvíľku a pozorne sledujte pravú stranu, onedlho sa vám ukáže vyšliapaný chodníček mieriaci strmo dolu. Vykročte po ňom a zakrátko ste v cieľi. Poznávacím znamením je i do oblúka ohnutý konár stromu kúsok od začiatku chodníka, pripomínajúci akýsi „vchod“.

Skameneliny aj Indiáni

Dlhšou prechádzkou sa na Biele skaly môžete dostať aj odspodu. Zvezte sa na zastávku Technické sklo a pokračujte okolo pamiatky Villa Rustica po žltej značke do lesa. Kráčajte, až kým prídete k rázcestiu „pod Bielymi skalami“, z ktorého sa odvíjajú ďalšie dva chodníky – jeden smerujúci k Dúbravskej hlavici a druhý na Devínsku Kobylu.

Vykročte po zelenej na Devínsku Kobylu a nevybočujte z cesty, až kým po asi 10 minútach chôdze zbadáte po ľavej strane odbočku s výraznejším stúpaním. Pustite sa po nej a o chvíľku ste na mieste.

K tejto odbočke sa môžete dostať aj prechádzkou od Brižitskej ulice okolo dúbavských kaverien po lesnom chodníčku smerom hore a potom dolu.

Biele skaly sú ideálnym cieľom pre rodiny s deťmi. Prechádzka na ne netrvá dlho a na mieste sa dá oddýchnuť hneď viacerými spôsobmi. Deti sa môžu zahrať na Indiánov či archeológov a v stenách skál s rôznymi záhadnými otvormi a štrbinami objavovať skameneliny. Ak sa zabavia samé, vy si môžete zatiaľ pomeditovať v lone prírody.

Biele skaly sú miestom so skutočne silnou energiou, dokonale sa tam nabijete a načerpáte sily. A pokiaľ nie je práve pre sucho zákaz zakladať ohne, pokojne výlet zakončíte opekačkou.

Tip na výlet

- Náročnosť - malá až stredná, vhodné pre rodiny s deťmi aj pre seniorov, no treba zdolať aj kratšie úseky so strmším stúpaním.

- Trasy – od rampy pri Dúbravskej hlavici okolo druhej studničky po lesnej ceste alebo zo zastávky Technické sklo po žltej a neskôr z rázcestia Pod Bielymi skalami po zelenej smerom na Devínsku Kobylu.

Muzikálové divadlo pripravilo večer plný tanca, hudby, spevu a stepu

Alkana zahriala zimnou šou

Divadlo Alkana predstavilo na javisku červenej sály svoju zimnú šou, v marci plánuje muzikál Červená čiapočka a konzervatórium vo svojich priestoroch deň otvorených dverí pre budúcich študentov.

Ak ste valentínsky podvečer strávili s Alkanou v Dome kultúry Dúbravka, určite ste neľutovali. A hoci na pódiu bola zima v podobe vločiek, zimných tvorov, tučniakov, ľadových stromov, divákov zahrial príjemný pocit krásy a umenia. Muzikálové divadlo a konzervatórium predstavili svoju zimnú show plnú tanca, hudby, spevu a farieb. Divákov z javiska pozdravila Alena Kaňuková, riaditeľka, zakladateľka Alkany.

História tohto muzikálového konzervatória siaha až do roku 1990, jeho hlavným cieľom je práca s talentovanými deťmi i mládežou v oblasti muzikálu, vytvorenie podmienok pre ich

umelecký rast v oblasti herectva, spevu a tanca, s možnosťou účinkovania na javisku. V Dúbravke pôsobí v školských priestoroch na Batkovej ulici. Na piatok 3. marca od 12.00 pripravuje Muzikálové konzervatórium Alkana deň otvorených dverí.

(lum)

Pohľad do kuchyne mladých futbalistov FK Dúbravka a FKP Bratislava

Pribudne ďalšie družstvo dorastencov?

Text: Jozef Petrovský

Po zimnej prestávke sa rozbehli futbalové súťaže dospelých a postupne sa pridajú aj mládežnícke súťaže. Nebudú v nich chýbať ani žiacke či dorastenecké mužstvá z oboch dúbravských klubov. Ako hodnotia jesennú časť a hlavne, ako sa pripravovali na odvetu, priblížili JURAJ GAŽI, športový riaditeľ mládeže FK Dúbravka, a Štefan GUBRICA, predseda FKP Bratislava.

Ako bol klub spokojný s jesennou časťou?

GAŽI: Jesennú časť, respektíve začiatok nového ročníka, môžeme hodnotiť len kladne, pôsobili sme v ďalších dvoch nových súťažiach, v ktorých sme v predošlom ročníku neúčinkovali. Na základe náboru sa k nám pripojilo niekoľko nových hráčov. Podarilo sa nám získať nových trénerov a postupne sme posunuli organizáciu tréningového i zápasového procesu ešte ďalej.

GUBRICA: S jesennou časťou je klub spokojný. Niektoré družstvá sa umiestnili v tabuľke nad očakávanie dobre. Pri družstvách prípraviek a predprípraviek je badať viditeľný progres, radosť a zápal do hry.

Ktoré mužstvo príjemne prekvapilo a od ktorého sa viac očakávalo?

GAŽI: Jednotlivé mužstvá by som nerád hodnotil osobitne, skôr by som to zhrnul tak, že plány, ktoré sme si dali na jesennú časť, sa nám podarilo splniť.

GUBRICA: Príjemne prekvapilo hlavne družstvo starších žiakov, ktoré sa po jesennej časti umiestnilo v druhej lige BFZ na peknom druhom mieste a družstvo mladších žiakov, ktoré v súťaži Oblastného futbalového zväzu Bratislava – mesto, kde sa po jesennej časti umiestnilo na štvrtom mieste.

Ako a kde prebiehala príprava na odvetnú časť?

GAŽI: Zimná príprava začala pre všetky kategórie 9. januára. Družstvá U9 až U19 sa pripravujú na odvetnú časť na našom ihrisku s umelou trávou, naši najmenší, družstvá U5 až U8 trénujú už od novembra v telocvični na SPŠE Karola Adlera a nie je tomu inak ani po novom roku. Naozaj máme jedny z najlepších podmienok na tréningovanie, aké klub môže mať počas zimnej prípravy. To sa týka materiálneho zabezpečenia (umelá tráva, osvetlenie...) a pevne verím, že

sa to preukáže aj v jarnej časti na zápasoch. Zároveň sme pridali do tréningového procesu jednu novinku, a to v podobe profesionálnej kamery VEO2, ktorú využívajú aj tie najlepšie kluby na Slovensku. Som presvedčený, že nám pomôže skvalitniť tréningový či zápasový proces a posunúť rozvoj hráčov na vyššiu úroveň. Zároveň táto kamera umožňuje aj vysielat' na-živo (tzv. live stream) a tak si rodinní príslušníci našich hráčov, fanúšikovia či prípadní noví záujemcovia, budú môcť pozrieť, ako to u nás prebieha priamo cez mobil alebo počítač. Teší ma, že tentokrát sme spravili dosť veľký krok v posune pred. Hlavne tréneri kategórií U15 až U19 môžu ďalej so záznamom pracovať vo forme detailných analýz, ktoré nám pomôžu v ďalšom posune - či už po individuálnej stránke alebo aj taktickej.

GUBRICA: Nakoľko na ŠCP nie je umelý trávnik, tak sme si na tréningovanie museli prenajať multifunkčné ihriská s umelou trávou a telocvične na základných školách. Všetky družstvá hrajú zimné halové ligy a chodia na rôzne turnaje, kde sa umiestňujú na popredných miestach.

Koľko má klub momentálne žiakov, prípadne dorastencov, v prípravke a koľko trénerov?

GAŽI: Momentálne máme v novodobej ére klubu FK Dúbravka pravdepodobne najviac členov. V doraste evidujeme 24 hráčov v U19 a 35 v U17, starších žiakov je spolu 60, mladších 40 a v prípravke spolu 150. Celkovo tak máme v klube viac ako 300 hráčov, rozdelených do 18 kategórií a toto číslo aj hlavne vďaka trénerom a skvelému zázemiu, ktoré máme k dispozícii, ďalej rastie. V klube máme 24 trénerov, niektorí sa venujú aj dvom kategóriám, a stále sme otvorení možnosti prijať i ďalších, keďže sme zástancami individuálneho prístupu k hráčom, tzn. že na menšiu skupinu hráčov (max. 12- 14) by mal byť jeden tréner.

GUBRICA: FKP má približne 65 žiakov, 15 dorastencov, ktorí sú na hosťovaní v rôznych kluboch, 60 detí v prípravke a 20 v predprípravke. O nich sa v klube stará jedenásť 11 trénerov a asistentov.

Aké ciele má klub v tejto sezóne a do budúcich rokov? Od ktorého mužstva očakávate najlepšie umiestnenie, a prečo?

GAŽI: Ten najhlavnejší, dlhodobý a stály cieľ sa nemení, a to je naďalej dávať možnosť všetkým deťom, ktoré majú záujem hrať futbal, zdokonaľovať sa v ňom a zlepšovať ich nie len po tej športovej stránke, ale aj osobnostnej. Keďže sa nám podarilo udržať pokope takmer celé majstrovské mužstvo ročníka 2009 z minulej sezóny, a ku ktorým sa pridali ďalší šikovní hráči narodení v roku 2008, cieľ kategórie U15 na túto sezónu je zabojsovať o postup do vyššej súťaže, ktorú si klub, ako je FK Dúbravka, jednoznačne zaslúži. A ako som už raz spomínal v jednom rozhovore, naše dlhodobé plány sú hrať tie najvyššie mládežnícke súťaže. Pre túto sezónu neočakávame od prípraviek a mladších žiakov nič iné, iba individuálny rozvoj hráča a radosť z hry. Žiakov som spomenul vyššie a najstaršie kategórie U19 a U17 už smerujeme k výsledkom, keďže hráči v týchto kategóriách sú v takom veku, keď sa môžu predstaviť aj v dospelom futbale a v ňom víťazná mentalita nemôže chýbať. Z toho dôvodu by ma potešilo konečné umiestnenie v prvej šestke tabuľky pre oba tímy. Pre všetkých futbalistov, ktorí chcú začať hrať futbal pod hlavičkou FK Dúbravka, mám na záver jeden odkaz: Príď na tréning svojej vekovej kategórie, vyskúšaj si. Nábor prebieha počas celého roka, vždy v čase tréningov. Členom a hráčom sa môže stať akýkoľvek záujemca narodený v rokoch 2004 – 2018. V prípade záujmu alebo otázok nás neváhajte kontaktovať na: Juraj Gaži (šéftréner mládeže) +421 904 442 334, alebo gazi.juraj@gmail.com.

GUBRICA: Našou hlavnou úlohou a cieľom je naučiť deti a mládež, pod vedením skúsených trénerov, základom futbalu so zameraním na rozvoj pohybových zručností, schopností a špecifických futbalových zručností. Chceme ich ďalej postupne rozvíjať, vypestovať u mládeže kladný prístup k športu a k zdravému spôsobu života. Klub má za hlavný cieľ v tejto sezóne umiestniť sa s družstvom starších žiakov v druhej lige do tretieho miesta. V budúcom ročníku by sme chceli postaviť aj družstvo mladšieho dorastu. Pri družstvách mladších žiakov nie je až tak dôležitý výsledok a umiestnenie, očakávame však súťaživosť hráčov a zvýšené úsilie pri zápasoch, ale stále s dôrazom na predvedenú hru. U družstiev prípraviek sa výsledok do úvahy neberie, no opäť sa kladie dôraz na predvedenú hru a radosť detí z futbalu. Naše deti chcú hrať futbal. Snažíme sa im vytvoriť preto tie najlepšie podmienky, čo sa nám aj vďaka podpore a dotácii od mestskej časti Dúbravka darí. Našou úlohou je a bude pracovať tak kvalitne a zodpovedne, aby naši hráči nenašli dôvod k odchodu, ale naopak, aj tí, ktorí ešte neobliekajú naše dresy, mali záujem do FKP vstúpiť!

ŠPORTOVÝ RIADITEĽ HOBY BRANISLAV SEMANČÍK: NA INOM ŠTADIÓNE, ALE NIE DOMA

Hokejisti sa už tešia na Dúbravku

Zhováral sa: Jozef Petrovský

Ten, kto sa aktívne zaujíma o život v našej mestskej časti, už určite postrehol, že koncom roka prišlo k uzatvoreniu zimného štadióna na Harmincovej ulici. Okrem rôznych krúžkov, ktoré zabezpečujú korčuľovanie aj seniorskej verejnosti, ako i pohyb partiám, ktoré tam chodia hrať ľadový hokej, je zimný štadión najmä domovským miestom hokejového klubu HOBA. Ako sa s tým klub dokázal vysporiadať, sme sa porozprávali s jej športovým riaditeľom Branislavom Semančíkom.

Rekonštrukcia, na jednej strane určite vítaná, na druhej strane realizovaná uprostred rozbehnutej sezóny. Je činnosť klubu aktuálne zabezpečená?

Ako sa už niekoľkokrát písalo a hovorilo, rekonštrukcia ľadovej plochy a strojovne bola naozaj nutná. Plánovala sa už niekoľko rokov a sústavne sa posúvala z roka na rok. Naozaj, pri takej prevádzke, akou je zimný štadión, reálne hrozilo, že v prípade vážnejšej poruchy príde k jeho úplnému zatvoreniu. Nakoľko by bola oprava veľkou investíciou, určite by sa prevádzka nedala obnoviť okamžite a ani v krátkom čase. V tomto prípade by to mohlo mať negatívny dopad na náš klub. Okrem seniorov máme zastúpenie v slovenských súťažiach vo všetkých mládežníckych vekových kategóriách. To je veľký objem tréningových hodín a zápasov. Čiže sme radi, že k samotnej rekonštrukcii už naozaj prišlo. S deťmi i mládežou tak pracujeme naďalej.

V akej forme, a na ktorých miestach?

Prevádzkovateľom zimného štadióna v Dúbravke a aj zimného štadióna Ondreja Nepelu, je mestská organizácia STARZ. Riaditeľ, pán Ladislav Križan, nám v predstihu pripravil zmluvu, ktorá nám zabezpečovala dočasné pôsobisko na zimnom štadióne Ondreja Nepelu. Práve tam absolvujeme väčšinu tréningových hodín. Samozrejme, že aj tento štadión, napriek tomu, že

disponuje tromi ľadovými plochami, má svoje kapacity a možnosti. V prvom rade tam má domáce miesto hokejový klub Slovan, a jeho dve seniorské družstvá. Nakoľko seniorské domáce zápasy sa nehrajú v pravidelných termínoch, týždenný rozpis ľadovej plochy sa neustále mení. V tomto je hlavný rozdiel oproti rozpisu, ktorý sme mali na zimnom štadióne v Dúbravke. Veľmi dobre sa nám spolupracuje s vedúcim zimného štadióna Ondrejom Nepelom, pánom Milanom Mičuchom a jeho kanceláriou. Snažia sa nám vytvoriť čo najlepšie podmienky. Časť našej prípravky máme umiestnenú v Lamači.

V Bratislave je viac zimných štadiónov, využívate aj tie?

Nakoľko k začiatku rekonštrukcie nášho domovského štadióna prišlo počas rozbehnutej sezóny a konkrétny presný termín jej začiatku nebol dostatočne známy, z dôvodu vyťaženia iných ľadových plôch sa nám nepodarilo zabezpečiť vyhovujúce tréningové hodiny v iných lokalitách. Museli sme brať ohľad aj na to, že tréningy mávame aj ráno, ale i doobeda, prípadne hneď po škole a hráči potrebujú nutne šatne, kde si môžu ponechať svoj výstroj.

Poskytli nejakú pomoc aj iné hokejové kluby v našom meste?

Hokejový klub Ružinov nám ponúkol termíny na prípravné zápasy starších žiakov na ich domovskom štadióne. Naši tréneri sa taktiež dohodli so svojimi kolegami zo Slovana a odohrali sme spolu zopár prípravných zápasov. Určite využijeme všetky možnosti, aby sme absolvovali čo najviac času na ľadovej ploche.

Sú rozbehnuté aj žiacke a mládežnícke súťaže, dokážete zabezpečiť všetky ligové zápasy?

V čase, keď sme boli na našom domovskom štadióne v Dúbravke, sme sa snažili odohrať čo najviac domácich zápasov. Myslím, že sa nám to aj podarilo. Nakoľko všetky naše vekové kategórie sú zapojené do súťaží, veľa zápasov sme museli odohrať aj na zimnom štadióne Ondreja Nepelu. Ako som už spomínal, veľmi nám vychádza v ústrety prevádzka tohto štadióna a všetky zápasy sme podľa rozpisov aj odohrali. Súťaže sa už blížia k záveru a verím, že sa nám to spoločne podarí všetko zvládnuť. Ďakujeme aj všetkým našim hráčkam, hráčom a hlavne rodičom mladších kategórií, za ich pomoc a pochopenie. Určite sa spoločne všetci tešíme na moment, keď budeme mať možnosť opäť vykorčuľovať na domáci ľad v Dúbravke.

III. KOLO 12. ROČNÍKA ČSOB ZIMNEJ SÉRIE SPOJILO STOVKY BEŽCOV

Valentínska edícia štartovala pri Rosničke

V sobotu 11. februára sa od ranných hodín desiatky, ba až stovky ľudí rôzneho veku, presúvali ku kúpalisku Rosnička. Pochopiteľne, nechceli sa ísť kúpať, ale zúčastniť sa III. kola 12. ročníka ČSOB zimnej série, valentínskej edície. V klasických pretekoch v Dúbravke sa predstavilo dokopy 858 bežkýň a bežcov.

Pretekári mali opäť na výber klasickú alebo virtuálnu formu behu. V klasickej si mohli muži a ženy vybrať vzdialenosť päť alebo desať kilometrov. Ešte pred hlavnými behmi podujatia deti bežali 300, 600 či 1000 metrov podľa veku. Za odmenu dostal každý pretekár v celi nádhernú medailu do zbierky, tentoraz zobrazujúcu televíznu vežu na Kamzíku.

Na podujatí boli prítomní niektorí naši poslanci, starosta Martin Zaťovič, jeho zástupca Marián Bohunský a mestská poslankyňa Zdenka Zaťovičová, ktorá sa s úspechom ujala úlohy štartéra. Absolútnymi víťazmi na 5 km sa stali Romana Komarňanská a Filip Lizák, na 10 km Zuzana Polohová a Martin Rusina.

„Trať tretieho dielu série preverila nejedného bežca, pretože na rozdiel od predošlých dvoch edícií sa nebežalo len na rovine, ale vytrvalcov čakalo aj prudké stúpanie za luventou s prevýšením 42 metrov. Tí, čo bežali 5 km, ho absolvovali raz, desiatkári až dvakrát. Vzápätí však nasledovalo zbiehanie, v ňom sa mohli bežci po náročnom “zaberáku” vydýchať,“ povedal riaditeľ podujatia Jozef Pukalovič. (pej)

VALENTÍNSKA EDÍCIA ČSOB ZIMNEJ SÉRIE 2022/2023

5 km

● MUŽI: 1. Filip Lizák (DMSC/3NT Bratislava) 16:44, 2. Kristián Kosterec (3NT Bratislava) 17:28, 3. Róbert Šubert (Individuálny člen SAZ) 17:41.

● ŽENY: 1. Romana Komarňanská (SheRuns Bratislava) 18:34, 2. Barbora Brezovská (BMSC Bratislava) 19:37, 3. Lucia Sopková (RomiRun) 20:28.

10 km

● MUŽI: 1. Martin Rusina (BMSC Bratislava) 32:27, 2. Andrew Oliver 32:45, 3. Rastislav Srnánek (ŠK Triatlon Pezinok) 35:31.

● ŽENY: 1. Zuzana Polohová (Slávia STU Bratislava) 38:23, 2. Petra Pukalovičová (SheRuns Bratislava) 39:53, 3. Monika Dolinajová (Monika Dolinajová) 41:35.